

SANDARA
DALBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata metams:
Amerikoje 2.00
Kanadoje ir Lietuvoje \$3.00

Pasėlyti metų:
Amerikoje \$1.25
Kanadoje ir Lietuvoje \$1.50

Skelbimų kainas klauskite laišku.

SANDARA
327 E. St. So. Boston, Mass.

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY

Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 95 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 50,000 Lithuanians in New England, and about 700,000 in the United States.

SANDARA
327 E. St. So. Boston, Mass.

No. 37

Tel. So. Boston 2408

So. Boston, Mass., Rugsejo-September 15 d., 1927

Kaina 5c.

Metai XIV

Riausės Tauragėj

UŽMUSTA VIENAS SUKILĖLIS IR VIENAS KARININKAS.

RIAUSININKAI PAGROBĖ LITŲ 230,000 VALDŽIOS PINIGŲ.

SESIOSDEŠIMTS AREŠTUOTA

Elta praneša, kad rugsejo devintos rytą Tauragėj įvyko riaušės, kuriose dalyvavo apie šimtas žmonių. Riaušininkams vadovavo pašalintas iš kariuomenės kapitonas Majus, socialdemokratas Mikulskis ir mokytojas Soltanas. Vienas riaušininkų užmuštas, du sužeisti ir netikėtai užmuštas vienas leitenantas. Riaušininkų vadai pabėgo į Jurbarko miškus su dviem šimtais trisdešimts tūkstančių litų, pagrobė iš Lietuvos Banko Tauragėjė suimta šešiasdešimts asmenų. Padėtis atstatyta tą pat dieną.

BLOGAS ŽENKLAS LENKIJAI
Lietuvė burtininkė pas Zaleskį.

S. T. "Gazeta Warszawska" praneša apie tokį nepaprastą įvykį. Pasirūpinanti Lenkijos užsienio reikalų ministeris Zaleskį į gulimajį kambarį slaptai išiskverbusi kažkokia sena moteriškė. Ligonis buvęs kambari visai vienas. "Seni, matomai, lietuvi, prieš jus prie lovos ir pradėjo kalbėti kažkokius burtų žodžius lietuviškai ir daryti paslaptingų žestų rankomis. Ministeris nusigandęs. Surinkęs paskutines jėgas, jis paskambino tarnams, paskui apalpė. Atvykę tarnai pamatė prie ministerio lovos beprotę moteriškę su bausia grimasa veide ir garsiai keikiančią ministerį. Senoji tuoj atiduota policijai. Jokių dokumentų nerasta. Tardymas nieko neparodęs, nes ji nieko nesako. Nesuprantama esą, kaip beprotė galėjusi niekam nepastebint iš Lenkijos pakraščio atvykti Varšuvon ir patekti į ministerio gulimajį kambarį. Byla tardoma. Laikraštis pastebi, kad ministeriui lietuviškas burtai nieko nepakenkė.

Bažnyčioms Varpai Nebereikalingi

Seattle, Wash. — Vietinis kunigas kalbėdamas savo parapijonams pareiškė, kad dabartiniu laiku bažnyčioms varpai yra visai nebereikalingi. Jis sako, kad varpai yra užsilikę nuo barbarizmo laiku, kurie buvo naudojami žmonių gaudinimui. Toliau kunigas sako, kad geriausias budas žmones sutraukti bažnyčiai, tai įdedant skelbimą į laikraščius. Varpų skambinimas, girdi, tai tik daugiau žmones pykdo ir ramybės ardo, bet juos bažnyčiai nesušaukia.

BORAH Į PREZIDENTUS

Idaho respublikonų partija pradėjo kampaniją už senatoriaus William E. Borah kandidatūrą į Jung. Valstijų prezidentus.

Mokytojų Prof. S-gos Suvažiavimas

Įvyko rugp. 23 d. Kaune. Garbės prezidiumas išrinkti Latvijos mokytojų s-gos pirm. p. Ritins ir D-ras Jonas Šliupas. Daugybės sveikinimų, daug klausimų švietimo reikalais, nutarta įstoti į Tarptautinę Mokytojų Sąjungų Federaciją.

BOSTONE SUSEKTA MILŽINIŠKA DEGTINĖS KONTRABANDA

Sargybiniai uždirbdavo po \$1000-\$3000 per naktį. Bostone pereiną savaitę susekta milžiniška degtinės smugelio organizacija, taip vadinamas "didysis Bostono rumo sindikatas", kurs laivais įgabendavo Bostonan didelius kiekius alkoholio. Federalinės valdžios juri pranešimė apie sulaikymą 11 pakraščio sargybinių ir degtinės organizacijos agentų sakoma, kad tame smugely labai aktingai veikė valdžios pakraščio sargyba. Sargybiniai, kurie gaudavo algos po \$5 ligi \$8 dienai, uždirbdavo nuo degtinės agentų po \$1000 ligi \$3000 per vieną naktį, padėdami degtinę į vežti į miestą savo valdiškais laiveliais. Pagauta 2000 dežių degtinės, kuri turėjo būti išparduota už \$48,000 Bostono saliuininkams.

Valdžiai pavyko susekti visi planai, kaip "didysis Bostono degtinės sindikatas", policijos sargybos ir politikų padedamas, stadiavo savo kontrabandą į centralinį sandėlį ir iš ten skirstydavo į skyrius. Pasirodo, kad tas "sindikatas" turėjo ištisa savo laivyną su modernišku ir labai drausmingu jurių prekybos aparatu. Visus išmokėjimus pajurio sargybai už pagalbą kontrabandą gabenti darydavo "didysis bosas" (Big Chief). Degtinė buvo gabenama net iš Belgijos, šiaip daugiausia iš Nova Scotia. Sis atradimas prohiybicijos apaštalam turės dar labiau pagadinti upą.

KITA SACCO VANZETTI BYLA?

Apkaltinti 4 meksikiečiai del bombų sprogimo.

New Yorke neseniai Brooklyno teismo rūmuose sprogo bomba. Suimti 4 meksikiečiai restorano tarnai. Policija kaltina juos bombas gaminus ir sprogdinimus darius. Sakosi kratant jų butus radusi sprogstamųjų prietaisų ir radikalinių bei anarchistinės literatūros. Jų teismas įvyksta rugsejo 14 d. kaltinamuosius gina Meksikos konsulato advokatai.

Žvėriškas Tėvas Harpswell, Me.

Winfield Davis, parodė labai didelį žiaurumą savo vaikams. Jeigu ljo vaikas nusikalsta, tai jis jį perša sia virve ir laiko kelias valandas įmerkęs juri vandenyje. Apie tokį jo elgesį sužinojo policija ir tą žiaurų tėvą suėmė. Jis su policija ginčijas, jog jis, kaip tėvas, turįs pilną teisę savo vaikus bausiti, kaip jam patinka. Gi policija sako, kad jis turi teisę vaikus auklėti, bet jų baudimui budus jam teisėjas nurodys.

Trumpos žinios

POLITINIAI KALINIAI BADAUJA.

"Liet. Keleivis" praneša tokią trumpą telegramą: **Kaunas, 20 Rugsėjo (Bado Streikas).** Pajaujo byloje nuteistieji paskelbė kalėjime bado streiką.

Tešių darbininkus suimtus susirėmė su policija, kaip "Lietuva" praneša, atidavė karo lauko teismui.

8000 legionierių iš Amerikos išvyko į Prancūziją pereiną šeštadienį, daug jų jau buvo pirmiau nuplaukę. Paryžiuje rengiamos jiems didelės šventės.

Prancūzų komunistai, rengę prieš legionierius skandalus, nurimo išgirde, kad Prancūzija žadėjus visus riaušininkus deportuoti.

Anglijos amatų unijos darbininkų kongresas E-dinbuirge nutarė nutraukti visus santykius su Maskvos ir Anglijos komunistais.

Indianos gubernatorius E. Jakson, Indianopolio majoras ir daug kitų aukštųjų atiduoti teismui už pirkimus ir kyšius!

Politikieriai "sausai" ir "šlapi" palaiko prohiybiciją del savo pelno. Iš 2500 prohiybicijos agentų trys ketvirtadaliai yra papirkti ir politikierių įrankiai — pareiškė atsistatydinęs Chester Mills; 2 federalio prohiybicijos distrikto administratorius.

Pakraščių sargybos bazės No. 5 East viršininkas Carl G. Halwartz per pasuktinius dvejus metus su keturiais kitais uždirbė virš 100,000 dolerių.

IS TAUTŲ SĄJUNGOS

Lenkijos atstovas Tautų Sąjungos suvažiavime Genevoje bandė lošti "taikos angelo" rolę ir 3 kartus prašė apsaugoti jos sienas nuo Vokiečių ir Sovietų pavojaus. Prašymui pasi-priešino Anglija, pareiškėdama, kad negali garantuoti dabartinių Lenkijos sienų.

Pabaltės valstybės šiame T. S-gos posėdy pasireiškė

gana aktingai ir kartu su Belgija, Holandija, Norvegija ir kitomis protestavo prieš didžiųjų valstybių slapta diplomatiją ir ginklavimosi. Net Voldemaras pareikalavo neutralizuoti Pabaltės valstybes, kaipo garantiją taikai rytų Europoje.

Didžiosios valstybės susirupinę, kad mažosios neįgytų vadovavimo T. Sąjungoje arba neišstotų. Patinkant Vokietiją į mandatu komisiją ir sutinka jai grąžinti kaikurias kolonijas.

PULKININKO D-RO J. BRUNDZOS LAIDOTUVĖS

Vakar 6 val. įvyko pulkininko Brundzos laidotuvės iš igulos bažnyčios.

Jau nuo 5 val. v. prie igulos bažnyčios ėmė rinktis didelės minios žmonių. 6 val. Karo ligoninės gydytojai išnešė iš bažnyčios gražiai papuoštą grabą. Už grabo ėjo velionies giminės. Laidotuvės dalyvavo visa eilė aukštesnių karininkų, valdininkų ir visuomenės veikėjų. Lydėjo rikiuotės pėstininkų kariuomenės dalis ir artilerijos Ant paduškaitės karininkas nešė velionies ordenus.

Prie kapo keli kalbėtojai (prof. Lašas, d-ras Staugaitis, pris. adv. Skipitais, gener. Nagevičius) įvertino velionies nuopelnus kaipo karininko, gydytojo ir visuomenės veikėjo.

Prie kapo jaudinanti scena. Velionies motina krinta ant grabo ir vos neapalsta; ją pavyksta atgaivinti ir šiek tiek nuraminti.

Orkestrui grojant gedulos maršą ir šaliuotojant iš šautuvų, grabas nuleidžiamas į kapą.

Ant kapo uždedama daug vainikų. Tik apie 9 val. didelė minia išsiskirsto.

TAUTININKAI KLERIKALAMS ATSIDAVE?

"V-bė" deda tokį savo korespondento pranešimą: KAUNAS, rugp. 27 d. — Iš politikos ratelių išteka žinios, tvirtinančios, kad Lietuvos Vyriausybė ketina įtraukti valdžios darban krikščionis. Einą derybos įleisti jų žmones į ministerių kabinetą. Kol kas numatoma Ministeriu Pirminkunu busias Tubelis, jis kartu ir Finansų Ministeris, o Voldemaras busias Užsienių Reikalų Ministeris. Politikos žinovai lemia, kad tai būtų labai vykęs sugrupavimas. Tik biskį genda iššvilgis, kuomet primenama, jog švietimo Ministeriu numatomas esąs Ambrozaitis.

Sis komunikatas reikšmingas tuo atžvilgiu, jog rodo tautininkų tendenciją galutinai atsiduoti krikščionių demokratų malonei. Vadinasi tautininkų beliktų 2 ministariai, kiti krikščionių ir dar tokie kaip federantas Ambrozaitis, vyriausias "Tautos valios" redaktorius ir visų degutininkų tamsiausias inspiratorius. Gana jau to, jei ir "Vienybė" genda iššvilgis jį prisiminus...

Albert Thomas Kaune

Tarptaut. Darbo Biuro direktorius Alb. Thomas rugp. 27 d. lankėsi Kaune, turėjo vizitą min. prof. Voldemarui ir priiminėjo Lietuvos darbininkų organizacijas.

Dar dvi Atlantiko aukos

ORLAIVIAI "OLD GLORY" IR JOHN CARLING ŽUVO

New Yorkas. Rugsejo 6 d. orlaivis "Old Glory", su lakunais Lloyd Bertaud ir James D. Hill ir New Yorko laikraščio "Mirror" redaktorium Philip Payne, išskridę skersai Atlantiko į Romą kaž kur žuvo.

Paskutinis iš lakunų gandas buvo gautas nuo Atlantiko vandenyno, 800 atstume nuo Amerikos pakrantės. Tai buvo garsai S.O.S. arba šaukimas pagalbos. Keli Atlantiko vandenyno esą laivai pagalbos šauksmą išgirdo ir skubiosi juos gelbėti, bet atskubėję į sprendžiamą vietą nieko nerado, nors keleto dienų ieškojo.

ISLEKIANT KUNIGAS LAIMINO

Orlaiviu pasirengus lėkti, kunigas atkalbėjo maldą ir laimindamas orlaivį tolimai kelionėi: uždėjo stulą ant orlaivio tanko. Bet matomai laiminimas nieko negelbėjo, nes audrų pagautas orlaivis tapo numestas į Atlantiko vandenyną ir nuskendo.

SURADO "OLD GLORY"

New Yorkas. — Žuvęs orlaivis "Old Glory" rastas bepluduruojantis Atlantiko vandenynne, apie 750 mylių nuo Newfoundland. Orlaivis esąs sugadintas. Apie jame buvusius lakunus jokie ženklo nerasta, ar jie tapo kieno nors išgelbėti ar nuskendo.

Sir John Carling žuvo

Pagaliau išskridęs iš Kanados į Angliją orlaivis "Sir John Carling" su 2 lakunais taip pat dingo. Antrojo orlaivio "Royal Windsor" skridimą Kanados valdžia sustabdžiusi.

Gandas apie Nungesser-Coli

Laikraščiai praneša, kad Atlantike rastas butelis su kortele: "Nusileidžiam 20 mylių atstume nuo Island. Nungesser Colli" Tai spėjama esant rašyta dingusiųjų pirmųjų prancūzų lakunų per Atlantiką. Nungesserio motina pažinusi savo sunaus raštą.

Lakunai aplink pasaulį

"Pride of Detroit" jau Japoniją perskrido. Tolinmesnis kelias Hawai salos, San Francisco ir Detroit.

Vagonas nukrito upėn

St. Louis. — Grįžtant iš Colorados keleivių traukiniui, valgomasis vagonas su žmonėmis nukrito upėn, 10 pėdų gilumo vandenin. Skubiai suteikta pagalba žmonių gyvastis išgelbėjo, tik 20 keleivių sužeista.

KO MOKINA ROMANO AFERA?

Romano žmogžudystė nepaprastai sujudino Amerikos lietuvius. Kurie Romano nepažino, tie daro įvairiausias išvadas ligi moterims rankų bučiavimo imtinai. Pažystantieji tą žmogų ne kiek nesistebi del jo žmogžudiško darbo. Čia perdrasu būtų suversti kalte "šeimyniškam ir doriskam inteligentijos nuopoliui" Lietuvoje. Juk Romanas ir jo žmona tikri amerikiečiai, čia gimę ir net Amerikos piliečiai. Jų dviejų šeimyninės dorovės jokiū būdu dar negalima imti kaipo mastą. Apie a. dr. Brundžą galima kalbėti vien kaip apie padūrų, ramų kultūringą vyrą. Tą patvirtina jį pažinę. Toje prasmėj išsireiškė ir komp. M. Petrauskas laiške "Sandarai", sakydamas: "Brundža buvo jaunas, gražus vyras, jį gerai pažinojau. Fuvo gana ramaus būdo ir negirtuoklis; tvarkus išrodė žmogus."

Kitas klausimas — koks likimas dabar Romano laukia. Karo stoviu esant kriminališki nusikaltimai teisiams karo stovio įstatymais. Romaną gij teisias civilis šiauliu apygardos teismas. Iš Romano aferos kai kurie net Amerikos laikraščiai padarė sensaciją, o "Boston American" pranešė, kad Amerikos konsulas padaręs žygių ir bylą įgyssianti tarptautinės reikšmės Vienas Bostono kunigas per pamokslą pasakė net kad Romaną teis Lietuva, Anglija ir Amerika (?) Senatorius Borah del svetimų valstybių kišimosi į Sacco ir Vanzetti bylą pasipiktindamas, pareiškė, kad del tokio kišimosi Amerika turės atitinkamai pasielgti. Ar Smetona bus pasimokinęs iš Fullerio? Tas yra klausimas, kurs labiausiai įdomina suinteresuotuosius.

Klaipėdos Seimelio Rinkimai

Rinkimų kampanija eina visu smarkumu. Lietuviai sublokavę savo sąrašus puikiai laikosi. Vokiečiai ne tik visais budais pradėjo kampaniją prieš lietuvius, bet surengė net muštynes, norėdami atgrasinti lietuviškai mitinguose kalbėti. Įsakyta valdžios organams tokius triukšmadiarius smarkiai bausti.

Naujas išradimas alkoholikams gydyti. Vienas Amerikos daktaras vengras Horovitz išrado naują sistemą gydyti žmones nuo girtuokliavimo. Pacientai vartoja tam tikrą ekstraktą, kuris naikina alkoholio organizme tam tikras sėklas. Po to gydymo pacientai taip biauursi degtinėis, jog tampa abstinentalais.

A. L. T. Sandaros Reikalai.

DIRBKIME IR SAU

Jau dešimt metai, kaip Amerikos lietuviai dirba tik Lietuvai ir jos įvairioms organizacijoms. Sunku būtų ir pasakyti, galima tik spėti, kiek suaukoto nukentėjusiųms nuo karo, tremtiniais, kariuomenės šauliams, Raudonajam kryžiui, Vilniui vaduoti, našlaičiams, mokykloms, pagaliau kiek išpirkta Lietuvos laisvės paskolos bonų, o kiek tukstancių išleista čia pat Amerikoje rengiant parodas, protesto mitingus, demonstracijas. Dar jei pridėsime, kiek amerikiečių lietuvių pinigų buvo įvairiose bendrovėse, arba tapo sunaudoti ne tiems tikslams, kuriems buvo rinkti kaikiuriuose fonduose.

Tegul dalis Amerikos lietuvių aukų nepasiektų savo tikslo, vis tiktai kurie dirbė ir aukavo, jie turėjo tik vieną galvoje, kad dirba ir aukoja laisvos nepriklausomos demokratines Lietuvos labui.

Vargu rastusi toks darbas Lietuvos labui, kuriam nuveikti nebutų buvę komitete sandariečių, ne kaip figūrų, bet kaip tikrų darbuotojų. Pavyzdžiui Bostone. Aš turiu keletą praėjusių rekordų, kuriuose faktai patys kalba, kiek ir kaip yra pasidaravę Amerikos lietuviai ir kiek kaip partija tuose darbuose dirbo Sandariečiai Lietuvos labui. Pona klerikalai šiandien šaiposi iš Sandariečių, kad jie dirbdami vien Lietuvai patys save užmiršo ir kartu nesisarmatija girtis, kad jie vieni del Lietuvos viską padarę.

Mes ne pasigyrimui ir padėkoms dirboje ir dabar jų nereikalaujame, ir nedejuojame, kad jų nesulaukėm; ne vienas Lietuvos seimas nesupratė Amerikos lietuviams ačiū pasakyti už jų dolerius ir triusą, priešingai — gal but daugiau mūsų aukomis sustiprėjusi reakcija smurto keliu nuvertė pačių žmonių rinktąją valdžią, smugelio keliu išgalėjusi paleido seimą, ir įvedė atkarią diktaturą ir Amerikos lietuviams atsidėjo taip, kad net jų už teisybę stovinčių laikraštį nebesileidžia, pirmoj eilėj mūsų organo "Sandaros".

Prie to negražaus smugelio nesisarmatijo daug prisidėti ir ponai klerikalai, manydami galėsia su Smetona kartu spausti Lietuvos liaudį ir dabar patys verkšlena papuolei bėdą ir jų pačių laikraščiai yra cenzuruojami ir jų valdai bėga į Ameriką, nes ir jiems Lietuvoje karšta pasidare.

Tiesa yra, kad ponai klerikalai Tėvynės meilės progomis daugiausiai pasinaudojo sukelti kapitalui ir savo "Tautos Fondą", iš kurio sėmė didelės sumas savo partinei jaunomenei Lietuvoj aukštesnius mokslus išleisti ir taipgi padirbėjo ta proga čionai savo parapijų naudai. Beveik visos bažnyčios, salės ir klebonijos yra išmokėtos. Bet ponai klerikalai tenevėmė, kad ir tas pačias parapijas išmokėti ir palakviti yra daug paveldėję sandariečiai, nes vieni iš tikybinio, kiti iš tautinio

atžvilgio del lietuvių naudoms rėmė kaip parapijas taip jų namus. Bent Tėvynės ar tautybės reikalais mums Amerikos lietuviams nereikėtų pėstis ir nuopelnais varžytis. Padirbėjom tiems tikslams visi, išskyrus lietuvių priešus, tad darbas savo keliu, nuopelnai ir padėkos vėl savo. Mes dabar gyvename ištautėjimo gadyne ir turime susirupinti. Čia laukias platus, darbo daugybė, visiems užteks. Vieni kitų įsitikinimų mes nepertikrinsime, pažiūrų skirtumas tegul pasilieka savo keliu, o darbas del mūsų tautos eina savo keliu. Ameriką vadiname savo antrąja tėvynę; čionai dirbame patys del savo pragyvenimo ir mūsų vaikų ateities, ne daug laiko beliko, kada turėsime savo tautybės brangių saulius palaikus lietuvių kalba, tėvų papročius, savitą kultūrą perduoti savo jaunajai kartai. Ar visi tam esame pasiruošę?

Bent mums sandariečiams per 13 metų gyvavimo, besirupinant išimtinai Lietuv. gerove ir spaustuve susidėvėję ir presas pagedo, šiandien turime net savo laikraštį svetimoje spaustuvej spausdinti. Na, o kas darosi su mūsų namo reikalu? Jau Clevelando seimas nutarė steigti fondą savo namui įsigyti. Fondas turėjo puikią pradžią. New Yorko seimas nutarė tą Fondą perorganizuoti ir šiandien jau yra viskas tvarkioje, yra inkorporuota patikima finansinė įstaiga Sandaros Realty Trust, kurios šėrai parduodami po \$10.

Tad kol Lietuvoje mūsų balso girdėti negali ir mūsų materialė pagelba demokratijos labui šiuo tarpu palieka be pasekmių, šelpdami tenai savo gimines ir padėdami kelti liaudies susipratimą, kol vėl Lietuva laisvai atsikvėps ir bus galima teisėtai tvarybos darbas, padirbėkime ir savo reikalams čionai.

Pastatykime savo gerą spaustuve, padidinkime savo laikraštį, įsistėgkime Sandaros namus ne vienus, bet visus tris. Mums namai kaipo Centras reikalingas ir Bostone ir Chicagoj ir kur nors Pittsburghe arba Philadelphijoje. Mums ir treji namai įsigyti nebus sunku, tik pirkime šėrus ir dėkime pinigų savo įstaigai. Mes daugiau kaip po \$10 — išmetame kas mėt visokiems kitiems reikalams, tai nepaskūskim ir patys savo gyviausiam reikalui, o vaisius pamatysim.

Stokim į darbą, šaukim susirinkimus, apkalbėkime namų ir spaustuvės klausimą; rupinkimės pakelti Sandaros Realty Trust vaju pirkti šėrus, o kas negali įmokėti šiandien pasižadėkime įmokėti vėliau.

Šis darbas svarbus, reikalingas ir butinas, nes be centrų, be namų ir be geros spaustuvės mes išnyksime ir mūsų jaunomenei turės amžinai ištautėti ir busime mes patys kalti, kad nepasirupinome savo būtinaisiais reikalais, kad kitus besaugodami patys į puolėme į duobę. Man prisimena mūsų seno veikėjo a. a. P. M. Domijonaičio

žodžiai "ne taip karštai pulti dirbti Lietuvai, kas bedirbs Amerikai." Kitas mūsų gerbiamas komp. M. Petrauskas sugrįžęs iš Lietuvos 1921 metais vakarieneje pasakė, kad jam Lietuva patinka, viskas ten lietuviška, savo valdžia, savo seimas, puiki kariuomenė, laisva Lietuva, nebutų kovų už mūsų vietas ir karjerą, o ten ir čia visi lietuviai galetų su viltim ir pasigėrėjimu žiūrėti į savo ateitį.

Tad būsitvarkykime ir

Sandaros perkėlimas ir nuosavas namas.

(Diskusinis)

Sandaros viceprezidentas p. K. P. Jurgelinas paskelbė, kad Sandara tapo inkorporuota ir prasiideda šėrų pardavinėjimas, įsigijimui nuosavo namo, bet pas suinteresuotus Sandaros narius tuojaus kyla klausimas, kur tas namas bus perkamas arba statomas, nes bent kelios kolonijos nori turėti "Sandarą" pas savę. Mano nuomone, kad namo vietos klausimas turėjo būti pirma išspręstas, kitaip vargiai galima tikėtis gerų pasekmių šėrų platinime. Bet jeigu jau namo vietos nebuvo galimybės išspręsti ligi šiolei, dabar, mano nuomone tenka naudotis p. Jurgelino sumanymu, butent, kuri kolonija išpirks daugiau šėrų, ta turės teisę tarti pirmą žodį. Tikta reiktu duoti tikresnę garantiją, kad laimėjusi kolonija turės teisę "S." turėti pas savę, o ne tik žodį tarti. Iš p. Jurgelino patiektos minties matyti, kad taikoma tik narių suinteresuotumui, bet kuomet šėrai bus išparduoti, tai "Sandara" vistiek pasilikis Bostone ir namas bus statomas ten pat. Ne, suvylionijū netu-

sustiprėkime taip, kad ir pas mus viskas būtų lietuviška, kad būtų vienybė, tuomet lengvai galėsime padėti padaryti, kad ir Lietuvoj vėl būtų sava valdžia, savas seimas, puiki kariuomenė, laisva Lietuva, nebutų kovų už mūsų vietas ir karjerą, o ten ir čia visi lietuviai galetų su viltim ir pasigėrėjimu žiūrėti į savo ateitį.

St. Mockus

rėtų buti nei šiame darbe nei kituose, nes jau ir dabar neišpildomi prizadai po inkorporuota ir prasiideda šėrų pardavinėjimas, Valdyba turėtų paskelbt oficiali užtikrinimą, kad kolonija išpirkusi daugiau šėrų turės teisę turėti pas savę "Sandarą" ir tokiu budu abu reikalai, taip yra nuosavo namo ir vietos tuo pačiu budu paaiškės. Prie perito seimo numatytu "S." perkėlimui vietų p. Z. Jankauskas pridėda Philadelphia. Aš gi turiu pridėti Detroitą, kaipo tinkamiausia "S." vietą. Žinoma, kitų kolonijų sandariečiai gali netikėti, pagaliao pas Detroito sandariečius ne nėra madoje ka nors pradinėti žodžiais. Bet jei tik bus Detroitiečiams suteikta pilietiška teisė spręsti "S." vietą darbu, tai yra perkant šėrus, Detroitiečiai įrodys. Suprantama, kad mes nereikalaujame tą teisę atimti ir bostoniečiams; jie taipgi turės progą įrodyti, kiek jiems reikalinga "S." Bet be šio kio patikrinimo mes nebe sutinkam ant toliau "S." laikyti Bostone.

Lenktinavimas šėrų pardavinėjime gali buti labai

Lietuvos žinios

LENKŲ ULTIMATUMAS LIETUVAI

Berlinas, iš rugsėjo 2 d. praneša, kad iš Kauno gauta žinių, kad Lenkijos valdžia pasiuntė ultimatumą Lietuvai, reikalaujama tuojau paliuosuoti tris lenkus, areštuotus Lietuvoje ir kaltinamus už šnipinėjimą Lenkijos naudai. Ultimatumas esąs įteiktas Lietuvos armijos štabui (?).

LIETUVOS VYRIAUSYBĖS NOTA VOKIETIJAI

Kaunas. Del prasimanytų ir tendencingų žinių paskutiniu laiku (pasirodžiu-

sekmingas. Pavyzdžiui, Detroito toks dalykas buvo išbandytas su svetainės statymu: čionais lietuviai sudaro du stambesnius centrus ir abu norėjo turėti tą pačią svetainę, nenusileidžiant nė vienai pusei. Buvo sumanyta, kuri dalis daugiau išpirks šėrų, ten bus statoma svetainė, ir su tuo abi puses sutiko. Pagalios vakarinė dalis laimėjo, ir ten tapo pastatyta svetainė. Taipgi tas pagreitino šėrų pardavinėjimą. Be to būtų svetainės statymas užsitęsęs porą metų.

Einant prie to turėtų būti skelbiamas šėrų pardavinėjimo vėjus ir skiriama nemažiaus vienas mėnuo laiko, ir tai turi būti paskelbta iš anksto, kad kuopos ir nariai galėtų prisirengti, taipgi skelbti "Sandaroje" lentelę, kiek kuri kuopa ar kolonija turi nu-pirkus šėrų. Vajui laikas, mano nuomone, būtų tinkamas Lapkričio arba Gruodžio mėnuo.

F. Motuzas.

sių vokiečių spaudoje ir del to kylančio vokiečių visuomenės erzino prieš Lietuvos valstybę, Lietuvos vyriausybe įteikė Vokiečiai protestoto notą.

SOVIETŲ RUSŲ PROTESTAS

Kaunas. Nežinomi nenau-dėliai nuplėšė ir sunaikino keletą iškabu nuo SSRS. atstovybės namo durų.

"Koenigsb. Allg. Zeitung" pranešimu Sovietų vyriausybė per savo atstovybę Kaune del šio įvykio įteikė Lietuvos vyriausybei protestą.

TILŽES LIETUVŲ SKUNDAS

Kaunas, 23-8. Radio žiniomis iš Zenevos, Prūsų lietuviai išleido vokiečių kalba specialų memorandumą, kuriame smulkiai apibūdinama sunki lietuvių padėtis Rytų prusuose. Kiek galima spėti, Tilžės lietuviai pasius savo atstovus į šiomis dienomis įvykstantį Zenevoje mažųjų kongresą.

LIETUVOS III KULTŪROS KONGRESAS.

Rugpjūčio mėn. 21 d. Lietuvos universiteto didžiojoje salėje atidarytas III. Kultūros Sąjungos kongresas. Šį kartą susirinkę kiek mažiau negu praėjusiais metais. Kongresą atidarė Dr. Šliupas, pabrėždamas liaudies švietim-svarbumą. Kongreso prezidentu išrinkti Dr. Grinius, prof. P. Leonas, prof. P. Leonas, prof. Čepinskis, prof. V. Krėve-Mickevičius ir prof. Biržiška. Sekretoriatu išrinkti Budrys, Miglinas ir Audiekas Sveikino visa eilė organizacijų ir atskirų veikėjų. Pirma-sai sveikino "Lietuvos Žinių" redakcijos vardu P. Dailidė. Jis savo kalboje pasireiškė prieš spaudos varžymą ir paakino, kad kongresas plačiau išsitarų spaudos laisvės gražinimo reikalui. "Kultūros" organizacijos vardu sveikino p. Bražiškis, miesto savivaldybiu vardu — Kinderis. Dr. Grinius sveikino nuo valstiečių liaudininkų, pr-rodydamas, kad valstiečių liaudininkų ir "Kultūros" Sąjungos obalsiai yra tie patys: viskas liaudžiai ir per liaudį. B. Zygelis sveikino Lietuvos Prof. mokytoju sąjungos ir Pabaltijos mokytojų sąjungos sekretoriatu vardu ir dar daug kitų. Po sveikinimo ejo pranešimai. Vėliau kongreso dalyviai dalyvavo valstybinės vėliavos nuleidim-iškilmėse prie Karo Muziejaus ir uždėjo vainiką ant paminklo žuvusiems už Lietuvos Laisvę. Gražią ir jaudinančią kalbą prie paminklo pasakė Dr. Šliupas.

Vienas sušaudytas

Penktadienį, rugpjūčio 12 d., Karo Teismas nagrinėjo bylą kelių asmenų, kaltinamų šnipavimu Lenkijos naudai.

Petrui Simauskui ir Kaziu Bieliauskui Respublikos Prezidentas mirties bausmę pakeitė po 20 metų sunkiųjų darbų kalėjimo kiekvienam. Aleksandro Greško prašymas atmestas ir mirties sprendimas pirmadienį, rugpjūčio 15 d. įvykdytas.

Dar mirties sprendimas. Sunkiųjų darbų kalėjimas iki 20 metų

Rugpjūčio 18 d. karo teismas prie 5 pėst. pulko teisė 7 asmenis, kaltinamus komunistine propaganda. Karo teismas nusprendė: Antaną Ruminavičių nubauti mirtimi sušaudant, Valerijoną Vaičiūną ir Vincą Pušnaitį, po 20 metų sunkiųjų darbų kalėjimo, Petrą Gmiedovą — 15 metų sunkų d. kal., Mečių Gaizauską — 10 metų s. d. k. ir Stasį Mackevičių — 4 metais s. d. k. Vienas iš teisintais. Nuteistasis mirti Ruminavičius padavė prezidentui prašymą dovanoti gyvybę.

"Rytas" raso, kad del Ruminaviciaus nuteisimo mirti Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo politiniai kaliniai, tame skaičiuje Pajaujis ir Tornau, protestuodami paskelbė badavinimą. Ne-protestuoją tik lenkai.

Nauja era troškina

Tauragė— (Iš laiško). "Naujai erai" užviešpatavus pas mus daug blogiau, nes sudemoralizavo visą progresyvią judėjimą. Pirmiau kiekvieną savaitę turėdavome po vieną vakarėlį, o kartais ir po 2 ar 3, o dabar jau labai retai ir tie patys be jokio gyvumo ir naudingumo.

Kas pasidalino 'Rubą'

Buvusi "Rubo" b.ve (amerikiečių lietuvių) išsidalino šiaip: siuvyklą paėmė Karsokas, krautuvę Kuosaitis, o Tauragėje visą turtą Strazdas-Gudžiūnas. Pastarasis šiuo laiku į kompaniją pasiėmė dar Karsoką, nes iki šiol buvo susidėjęs su tulu žydeliu, bet žydelis atsisitraukė nuo Gudžiūno ir visas "Rubo" turtas jau dabar vien tik Gudžiūno ir Karsoko rankose. Buvo užvestas teismas nuo čekiečių lietuvių, bet iš to teismo turbūt nieko gero neišeis, rodos, kad jis ir pasibaigs Karsoko-Strazdo naudai, taip kad tie poneliai igavo visą galią ir "Rubo" b.ve. Savo laiku apie tai plačiai buvo rašyta "Nauj." ir "Drauge" ir kas ten buvo rašyta, tai gryną tiesa.

Amerikiečių savaitė nepavyko

"Amerikiečių savaitė" Kaune nenusisekė ir rengėjai labai nudėgė savo pirštus. Vien tik Koperacijos Bankas dar turėjo amerikiečių lietuvių simpatiją ir į Koperacijos Banko rengiamą iškilmę amerikiečiai lietuviai atsilankė.

Laukia Sandariečių ekskursijos

Kitą pavasarį ar vasarą butinai turi atvažiuoti į Lietuvą Sandariečių ekskursija, nes Sandariečių čia labai laukiama ir jie bus sutikti ir priimti širdingai ir iškilmingai.

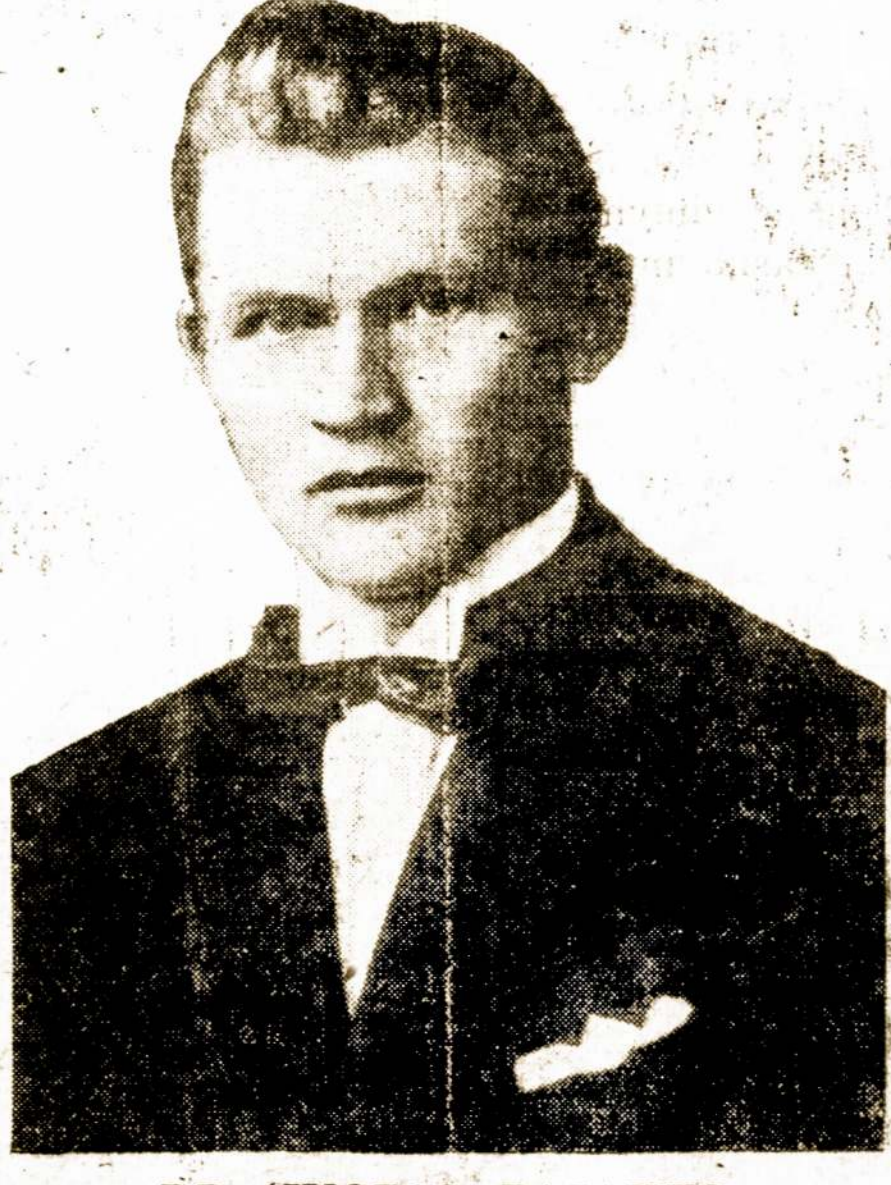
Amerikiečiai nepralėskite progos

Beje, amerikiečiams lietuviams dabar yra didelės progos įsigyti nejudomo turto; Klaipėdos krašte vokiečiai parduoda savo gražius ukius ir dar galima įsigyti už mažesnę kainą, vėliau, kada įsigys žydai, ar kitoki gaivalai, tai bus jau sunkiau nusipirkti. Taipgi, Tauragėje Jonas Kuršas norėtų parduoti savo kino teatrą su sale ir visais įrengimais.

"Mirties Dekretas Demokratijos Gynėjam"

KAIP KARO LAUKO TEISMAS PASMERKĖ MIRTĮ DR. PAJAUJĮ TORNAU, ŽEMAITĮ IR KITUS DEMOKRATIJOS GYNĖJUS LIETUVOJ

Tai nauja, tik ką išleista Demokratijos Remėjų Burelio knyga, kuri aiškiai parodo, kaip Dr. Pajaujis ir kiti buvo teisiami, kur teisiami, kas juos teisė ir kaip nuteisė. Ką kaltinamieji teisme kalbėjo ir kaip patsai teismas jautėsi, kas paskui po teismo buvo, kaip jie buvo verčiami pasirašyti ir neva prašymus ir tt. Taipgi parodo kokis tas kalėjimas, kur jie laikomi ir buvo teisiami. Šioj knygoj atspausdinti dokumentai yra gauti iš Lietuvos. Kas toje knygelėje yra parašyta, to dar neaprašė nei vienas laikraštis. Butinai įsigyk šią knygelę ir sužinok, kaip Demokra-

DR. JUOZAS PAJAUJIS

tijos Gynėjai susilaukė mirties dekretą, kaip jie jį sutiko, ne koku išsigandimu, bet budami pilni energijos ir giedodami Tautos Himną. Knygelė 67 puslapių, kaina tik 25c. Ją galima gauti "Sandaros" Administracijoj. Su reikalavimu sykiu siuškite ir pinigus, adresuodami:

"SANDARA" SO. BOSTON, MASS. 327 E STREET,

MUSŲ MENAS

(Raso Tėvinainis)

Prisitariama žiemos sezonas, ir vėl mūsų žmonės susirinks iš vasarinių kurortų į žiemesines guštas ilgam aštuonių mėnesių sezonui.

Kas yra veikiama meno srityje mūsų Lietuviškoje padangėje? Kur mūsų menininkai, mūsų žvaigždės, kuriais mes taip gerimės, kuomet tenka išgirsti pamatyti, tik ant nelaimės taip retai.

Lokalės mūsų giedorių draugijos, chorai, dramatiški rateliai, taip vadina mi amatoriai, kurie pripuolamai susimokina ir pateikia publikai, neretai gan svarbių ir malonių vakarų, negali taip tankiai suteikti mums dvasinio peno. Pagaliau ir publika reikalauja jau profesionalų, su klasiškais veikalais, su žavėjančiais koncertais, bet sunku mums juos gauti, nes publika neskaitylingai lankosi į tokius vakarus, profesionalai artistai, mėgėjai, pasidžiaugia tuomi, kad turėjo progos Lietuviams pateikti gražų programą, lošti, dainuoti ir pustustę svetainę, o iš ko artistas užsilaiko, tai jo niekas ir nepaklausia.

Delto pasirodžiusios mūsų meno žvaigždės ant lietuviško dangaus greitai erdves pranyksta, taip kaip "Hailo" kometa atsitolindama nuo mūsų žemės. Nemint buvusių, tamsesnių ir šviesesnių mūsų meno žvaigždžių galima paminti keletą gan talentingų menininkų: p. J. Babravičius, pasirodė pas lietuvius, ir vėl dingio, buvo priverstas ieškoti pragyvenimo svetimųjų tarpe, p. Liuda Sipavičiūtė, Operos artistė, pirmo Lietuvos spektaklio organizatorė ir vedėja Maskvoje, su kunu ir dvasia lietuvių, gamtos apdovanota neapsakomai talentingu dideliu kontralto balsu, parvažiauvus apie 30 lietuviškų kolonijų su koncertais, švystelėjusi kaip žvaigždė, momentaliai dingio nuo lietuviško orizonto. Tas pats ir su p. Kamilija Juzevskaite, Lietuvos Operos artistė. Šios Lietuvos artistės tai ne amatorkos, visą savo amžių pašventusios menui, neranda pas lietuvius vietos, nedelto, kad jos nenorėjo lietuviams teikti savo talentingas jėgas meno srityje, bet delto, kad negalėjo užsilaikyti lietuvių tarpe, dabar apsisotjo pas svetimtaučius, susikontraktavo su vienu iš puikiausių, moderniškiausių teatrų New Yoke, ROXY, ir tenai užima gan svarbias vietas meno srityje, dainuoja ansamblius ir solo, svetimtaučiai daro dideliausius fororus, apdimentais apdovanodami mūsų talentingas žvaigždes.

Kiti mūsų meno mėgėjai vienai gryžo iš užrubežių, kiti dar grįš, jie praleido po keletą metų mokymuisi, sunkiai siekė savo tikslo, nėra abejonės, kad jie pasirodys lietuvių tarpe su savo gabumais, bet jų laukia lygiai tas pats likimas, kaip ir tuos, kurie jau mums yra žinomi. Jei jie panorės palikti artistais, tai turės ieškoti sau pragyvenimo svetimose padangėje.

Argi nelaiškas menininkams pastudijuoti šis jų pačių likimas, kad suradus budus kaip galima pasilikti lietuvių tarpe, bet ir užtikrinti sau ateitį.

NORI SURASTI ATLANTYDĄ

Daug amžių gyvuoja legenda apie tai, kad į vakarus nuo Pirinųjų pasaulio kadaise buvo didelė sala, kuri lygi koks tiltas jungė Europą su Amerika. Ta sala vadinosi Atlantyda.

Atlantidoje gyvenusi raudonoji rasė, panaši į Amerikos indijonus. Ji turėjusi aukštą kultūrą. Atlantydiečiai žinoję elektrą, turėję mašinas lekioti oru ir garbinę vieną Dievą. Senovės egiptiečiai esą Atlantydos gyventojų ainiai. Jų kunigija žinojusi savo protėvių išminties išradimus ir laikiusi juos tikybos paslaptimi.

Vienas Amerikos milijonierius sumanė organizuoti mokslų ekspediciją surasti legendariškos Atlantydos pėdsakams.

Ekspedicija atliks įvairius tyrinėjimus, naudodama povandeninius laivus ir įnarus, lapdapatinius paskutiniuosius technikos išradimus.

Saugok Jonuką Del Jonuko

Tulas laikas atgal viename angliu laikraštyje patėjimau straipsniuką antgalviu "Save Johny for Johny" — Saugok Jonuką del Jonuko. Tamė straipsniuke autorius pajudino auklėjimo klausimą, nurodydamas kaip klaidingai elgiasi tie tėvai, kurie stengiasi tik kodaugiausia dolerių sutaupyti — į banką padėti ir per tai dažnai apleidžia savo šeimynos išauklėjimą fiziniai ir dvasiniai. Tas atkreipė mano aki į mūsų lietuvių šeimynų auklėjimą ir nemanau, kad kas užginčytų, jeigu pasakysiu, kad mūsų lietuvių šeimynų auklėjimas daugumoje yra labai apleistas. Daugelis moterų-motinių palikusios savo mažus vaikus pas svetimus, arčiau kurių kiekį gidesni, pačius vienus, eina į dirbtuves uždarbiauti, kuriose praleidžia po 9-10 val. į dieną, ir tai daugumoje ne kaip pragyvenimas verčia, bet kitokiais išrokavimais. Vienos gražesnius baldus (forniš) namuose išigyti, kitos kad gražiau galėtų pasipuostiti — pasirėdyti ir trečios — susitaupyti daugiau dolerių, išigyti turūt sau ir savo šeimynai — vaikams. Moteris išbuvo per dieną dirbtuvėje vakare namon parėjusi jau buna pavargusi ir nekantri ir del to vietoj savo vaikus pamokinusi, ji juos bara, rodydama savo žiaurumą, o kometa užmuša savo kudikiuose meilę ir pagarbą prie savęs. O kurios motinos ar tėvai nenori, kad jų vaikai juos gerbtų ir mylėtų? Be to, motinos per dienas nebudamos prie savo šeimynos ir negalėdamos jos priderančiai prižiūrėti tankiai sužeidžia šeimynos narių sveikatą, ką vėliau nė už jokių pinigų negali atitaisyti. Per brangiai yra mokama už rubus ar baldus (forniš) jeigu reikia save skriausti arba savo šeimyną fiziniai ar moraliai. Turtas nevertas sveikatos, nes sveikata žmogaus turtas.

Daugelis tėvų bei motinų sunkiai dirba ir atsargiai taupo pinigus, vildamiesi kad už tai jų vaikai galės išeiti mokslus, tapti profesionalais, kas vienok nedaugeliui pavyksta. Daugelio pasiturinčiųjų tėvų vaikai netik tingi mokyti, bet užaugę tampa padaužomis tėvams ir kitiems sunkenybe. Jeigu kuriems ir pavyksta išeiti mokslus, įgyti profesijas, bet be išauklėjimo be dvasios kultūros. Kokia iš jų nauda? Mes šiandien turime daug mokyty žmonių, bet ar daug, kurie yra kitiems naudingi? O jeigu žmogus nėra naudingas kitiems, tai jis ir negali jaustis laimingas, nežiurint kaip jis bus turtingas ir mokyti. Žmogaus gyvenimo šiame pasaulyje aukščiausias tikslas tai tarnauti, daryti gera kitiems, bet ar daug kad ir iš mokyty prie to tikslo siekia?

Mano supratimu moteris, turėdama šeimyną ir jeigu vyras yra sveikas ir dirba neprivalo palikusi savo vaikus ieškoti darbo. Jos vieta yra buti namie, lavintis pačiai ir auklėti savo šeimyną. Juo motina bus daugiau praslavinusi, išmintingesnė, juo ji geriau supras savo šeimyną ir ją geriau išauklės. Tėvai pavizdingai augindami vaikus gal mažiau idės į banką, mažiau uždės ant savęs, bet už tai atliks savo aukščiausią pereiną ir už tai bus jiems su laiku atlyginta jeigu ne materialiai tai moraliai. Geru išauklėjimo sveikas žmogus tai yra pats savyje turtas, ypač gyvendamas čia Amerikoje jis gali pasiekti tai, ko tik nori, prašalindamas sau iš kelio visokias kliūtis. Tokis žmogus netik bus labiau dėkingas tėvams už išauklėjimą, negu tas, kuris be išauklėjimo paveldės nuo tėvų didelius turtus, bet jis bus naudingas kitiems, o sykiu ir sau. J. K.—tė.

Senatvėje nėra didesnio džiaugsmo, kaip žinojimas, kad esi visas savo jaunatvės pajėgas idėjęs į darbus, kurie nesensta.

Turkų vyriausybė iš buvusio sultono garemą padarė viešą muzėjų ir atidarė visiems laisvai apžiūrėti. Bet ką reiškia toks muzėjus, kuriame nebėra pačių tų "parodos objektų" — 1000 sultono pačių.

LAIŠKAS IŠ BRAZILIJOS

Rašo Jonas Stankaitis "Brazilijos Lietuvis" redaktorius.

Raseiniškis Jonas Stankaitis buvo Lietuvoj žinomas labai energingas visuomenės darbininkas. Per reitų Seimo rinkimų metu jis budamas Raseinių miesto burmistru buvo klerikalinių fašistukų užpultas ir šuviu sužeistas į ranką. Demokratinėi valdžiai stolas buvo Finansų ministro Alb. Rimkos pakviestas atsakomings revizoriaus pareigoms prie ministerijos.

Po perversmo persekiojamas gavo pabėgti į Braziliją. Jis yra artimas Valstiečių Liaud. nusistatymui.

Šiomis dienomis vienas p. Stankaičio senas pažįstamas Bostone gavo tokį laišką:

Brangus Drauge!
Del nežmoniškos daugybės darbų, vis neprisirėgiau parašyti ilgesnį laišką, tad dabar kiek kvėptelėjęs noriu jus paviformuoti šiek tiek apie Braziliją. Pirmiausia, žinoma nuo savęs — šį kraštą atvykau 6 gegužės š. m. Iš Lietuvos turėjau priverstinai išvažiuoti, nes policija sekiojo kiekviename žingsnyje buvo net suėmusi ir rengėsi į Varnius išvežti, bet pasisekė iš jų pasprukti. Apsistojau S. Paule. Lietuvių čia yra 10,000 ir dar vis važiuoja. Daugumoje jie čia dirba įvairiose dirbtuvėse ir prie kitų darbų kurie visai ne kaip apmokami — vos prasimaityna iš sunkaus 10 val. darbo. Fazendose dar sunkiau, — ten tiesiog vergija. Žmogus pakliuvęs į fasendą, jei jo kas neišpirks — praužves. Jis ten laikomas baisyau burro (Brazil. asinlar), kankinamas ir net nužudomas jei bando savo teises apginti. Jų ten užstoti niekas negali: policija toli, bet pagalios ir jų pačių fasendierių vaikai. Lietuvių fazendose yra 30,000, iš jų daug išmirę, daug palieję slapstosi, o kiti vaitodami tebekėčia. Pas mane kas dien ateina nuo jų širdį draskantys laišukai, — su asaromis tie vargšai maldauja pagalbos, bet nieku, prie pačių geriausių mano norių negaliu jiems padėti. Vienintelė pagalba būtų juos išpirkti, sumokant beširdžiams jų išnaudotojams jiems prikaitytas nebutas skolas, bet iš kur paimsi tiek pinigų... Lietuviai čia buvo labai išsiblaškę, visu išnaudojami ir išjuokiami. Man tai darė nesmagu išpudėti ir nutariau juos suorganizuoti, kad organizaci-

Trumpa Muzikos Istorija.

(Tąsa)

Olandų mokykla.

Daugiau kaip vieną šimtmetį po Franko mokymo, muzika pasiliko ant vietos be didesnio progreso. Priežastis tam buvo kryžkarės, kurios siautė Europoje. Pagerinimas muzikos mažai kam rūpėjo, nes tame matyta mažai nauda. Tiesa, randame to laiko keletą rašėjų, bet jie nieko naujo neįstengė patiekti.

Pabaigoje keturioliktos ir pradžioje penkioliktos šimtmečio muzika smarkiai augo, vystėsi. Išradimas spaudos muzikos ženklų (notų) 1502 m. pagreitino išplėsti muzikos žinymą — muzikos daile.

Francijoje, Italijoje, Vokietijoje ir Anglijoje atsirado rašėjų-kompozitorių, kurie tame laike daug pasidarbovo istobulinimui kontrapunkto, Francuzų ir Olandų mokyklos metoda ir stilium pagarsėjo, turint ypatingus kompozitorius, kurie dirbo muzikai su pasisventimtu, tarp 1420 ir 1520 m. Garsiausi to laiko kompozitoriai buvo: W. Dufay, Joanes Okenghem, Josquin des Pres ir Adrian Willaert. Jų svarbiausi darbai buvo: mišios, motetai ir tt. (Motet, yra tai muzikos daugbalsinis tvarinys, giedojimui arba orkestrai, parašytas liuosame stiljuje). Visi tie jų raštai, didžiūmoje pasvesta katalikų bažnyčiai. Seniausias pavidalas to stiliaus muzikos kompozicijų randasi Ryme, popiežiaus kopyčioje, kame Dufay buvo giesmininku nuo 1380 iki 1432 m. Jo kompozicijos yra tėmytinias pavyzdis kontrapunkto, kaip jis atrodė ankstyvose dienose.

Garsus Olandų kompozitorius ir mokytojas po Dufay buvo Okenghem, kurio gimimo dienos tikrai nesu-sekta, bet spėjama, kad bus gimęs apie 1415 m. Jis yra buvęs giesmininku Antverpo katedroj, iš kur pasitraukęs užėmė vietą prie

karaliaus Francijoje, kame išstarnavo keturias dešimtis metų. Mirė budamas netoli šimto metų amžiaus. Okenghem skaitėsi didžiausiu žinovu kanono ir kontrapunkto. (Kanonas, yra tai muzikos stilius, kur du (ar daugiau) balsu prasi-deda vienas paskui kitą ir imituodami viens kitą, sudaro tam tikrą muzikalų stilių. Žodis — canon, paimta iš Graikų kalbos, reiškia — tiesa arba įstatas).

Okenghem buvo, turbūt, tų laikų geriausias mokytojas, nes mokiniai plaukė pas jį iš visų šalių, kad įgijus jo mokslo žinias.

Antras žymus Olandų kompozitorius ir mokytojas buvo Josquin des Pres, (gimė 1445, mirė 1521 m.). Jis buvo didžiausiu genijum visų pirmesnių rašėjų. Jo kompozicijos buvo didžiai visu mėgiamos. Reformatorius Martynas Luteris labai muziką jo ap-kainavo. Josquin buvo giesmininku Romoj, popiežiaus kopyčioje, nuo 1471 iki 1484 m. Tarnavo prie Ludviko XII Francijoje, 1497 m., bet vėliaus pastoj prie imperatoriaus Maksimiliano.

Adrian Willaert, (gimė 1490, mirė 1562 m.) buvo irgi garsus kompozitorius ir muzikos mokytojas, kuris daug nuveikė muzikai, budamas muzikos direktorium šv. Morkaus bažn. Venecijoje.

Kompozitoriai Olandų mokyklos pastatė muziką ant aukšto laipsnio. Kontrapunktui, kanonui ir fugai pastatyta platus ir tvirtas pamatas, ant kurio gali visos muzikos progresas. (Fuga, yra tai dvibalsis muzikos motyvas, kur abu balsu tampriai rišasi laiptais. Senovėje, kanonas ir fuga buvo skaitoma tas pats, bet dabartiniai muzikai jas padalijo skyrimum. Žodis — fuga, paimta iš Lotynų, reiškias — laiptas).

J. C. Navadauskas (Bus daugiau)

jos pagalba nors kiek savo teises apgynus ir buvį pagerinus. Tą darbą pradėjus buvo daug sunkumų, nes prisėjo susiremti su fašistais kurie ir to paties siekė, kad suėmus visus lietuvius ir savo bučį, bet jiems tai nepavyko. Lietuviai gyv. S. Paule susiorganizavo ir progresyvinę Sąjungą "Aušra", kuriai aš vadovauju. Darbo daug, bet jau turime gerą informacijų biurą, legacijų biurą kuris teikia juridinę pagalbą veltui ir papiginta kainai. Turime savo kolonijos rusą gydytoją, kuris vargšus veltui gydo ir žydelį vaistininką, draug, nariams atleidžiantį 30% pigiau vaistus. Turim taip pat kultūros sekciją, kuri itaisė portugalų kalbos kursus ir ruošia meno parodą. Meno sekcija stato vakarėlius už kuriuos siek tiek įplaukia lėšų. Ekonominė sekcija bando tvarkyti ekonominį gyvenimą, tik čia jau sunkiau, reikia lėšų. Intelligentų pas mus nėra. Jie visi fašistai, tad visas darbas prisėina beveik vienam panešti. Laikraštį įkurėm prieš draugijos suorganizavimą mudu du, aš ir Ueckus su tuščiais kišenais. Pirkova išmokėjimui mašinas, bet išleidis 6 Nr. turėjome sustoti, nes pristigė lėšų. Kreipėvos čia, kreipėvos čia, bet nieks ne užjaučia. Tukstantis kitas milerių dalyką pataisyti, kitaip reiks ir mašinų ne-tekėti. Amerikiečiams mūsų vargšų reikalai ir nerupi, jie į mūsų prašymus kurti pasiliko... Musų nusilpimu pasinaudodami, dabar rengiasi išleisti laikraštį Volde-maro atsiuti fašistai. Sunku be pinigų, o uždirbti jų ir nėra kame. Bet mes nenusimename. Mes vinstiek tikimės jus suminkštinti. Mes norime ne tik laikraštį atgaivinti (ne mudu bet jau "Aušra") ir dar savo namus pasistatyti kuriame galėtume itaisyti savo bankelį, koperatyvą, viešbutelį, valgyklą, salę ir kitas įstaigas. Tokio namo pastatymas kainuotų 200,000 mil. (į 30,000 dol.) Toms lėšoms surinkti mes manome išleisti šėrus ir su jais atidrožti pas jus, musų mieli draugai. Tada jau nebus lengva jums dolerius kruvose žarstyti, mes prašysime ir turėsit šėrus pirkti. Tad galimas daiktas, kad po kelių mėnesių aš ar kas kitas jau busim pas jus.

Siųskit broleli mums sąvokų "Sandarą" ir knygu jei kokių turit — busime dėkingi. Laukiu greito atsakymo.

Jūsų Jonas Stankaitis.

NAUJI RASTAI

D-ras Alseika. "Lietuvos Unija su Lenkija Jogailos ir Vytauto Didžiojo laikais 1927 m. Vilniuje. Lietuvių Mokslo Dr.-jos leidinys.

Si knygutė ypatingai svarbi, norintiems pažinti mūsų tautos istoriją ir tikrąsias su lenkais unijų darymo priežastis. Autorius, atitaisydamas nevieną istorinę klaidą arba aiškiai iš-keldamas istorikų romanti-kų sąmoningai praleistus bruožus, drasiai eina į tikslą, dažnai nesigailėdamas teisingo įvertinimo ir tokiems mūsų istorijos kurėjų žygiams, kuriuos ligi šiol buvo norima tyčia padaryti buvus neklaidingais.

Nors brošiurėlė nedidelė, bet ji daug pasako apie Jogailos, Vytauto ir Keistučio asmenis ir apie tų dienų politines sąlygas.

LATVIJA SIEKIA PABALTĖS SAJUNGOS

Latvių južs. reik. min. Cielens Kaune pareiškė spaudai — Del Pabaltės Valstybių Sąjungos: —Turriu pabrėžti, kad vis buvau trijų valstybių — Latvijos, Lietuvos ir Estijos sąjungos šalininkas ir dabar noriu dėti visas pastangas to svarbaus darbo labui. Žinoma, reikia nemaža dar laiko ir darbo. Del to skaitau svarbiais žygius daromus ekonominio susiartinimo srity. Jie padės priėti ir prie politinio susiartinimo. Mano noras yra, kad Latvijos Lietuvos santykiai būtų tokie kaip Latvijos Estijos.

Svarbu žinoti

"Ponas kalėjimo prievaidas, aš noriu pasikalbėti su tuo vagiu, kurs mano kambarius išlauž s apvogė" — "Ka gi tamsta nori su juo kalbėti?" — "Matote, jis perėjo per mano žmonos miegamąjį jos neįsibudinęs. Aš norėčiau jį pasiklausti, kaip jis tai padarė".

PAJESKOJIMAI

- 1) BENIUSIS (Benson) Antanas, kilęs iš Trimesėdžių kaimo Navarėnu (buv. Gadunavo) valsč., Telšiu apskr., buv gyvenęs Tacoma, Wash., bet gimines jo adreso neturi — labai pageidauja.
 - 2) POLKAUSKAI, Stasis, Kazimieras ir Leonardas, kilė iš Zemaitijos, Amerikon atvykę prieš didįjį karą. Stasys gyvenęs Rochester, o Kazys ir Leonardas Brooklyn, N. Y. Ieško gimines.
 - 3) PUODZIUNAS, Juozas kilęs iš Ignitiškių kaimo, Kovarsko valsč. Ukmergės apskr., Amerikon atvykęs 1925 m.
 - 4) Marta, Chonelis, gimęs 1895 m. Kovarsko mieste ir vals. Ukmergės apskr., Amerikon atvykęs 1925 m.
 - 5) GILIS, Juozas (Gelies Joe), kilęs iš Lietuvos, gyvenęs Keleto metų Pensylvanijos valst. bedirbtamas "New England Fuel and Transportation Co." & m. balandžio mėn. 30 d likosi užmuštas angliu kasvoklose Everettville, W. Va. Jei kas velionį bei jo šeimyna žinojo tai prašoma žemiau paduoti adresu atsiilepti, nes jo žmona ir (arba) mažamečiai vaikai gali gauti išatymais nustatytą atlyginimą.
 - 6) LAURINAITIS, Kazimieras (Loronties, Chas.) kilęs iš Lietuvos, & m. gegužės mėn. 25 d. užmuštas angliu kasvoklose West Virginia. Jei kam iš skaitytojų velionis bei jo šeimyna buvo žinoma, tai prašoma pranešti žmonos, vaiku arba kitu nuo jo užlaikymo priklausiuiš giminių adresus.
 - 7) SOKALIS, Stasys ir Juozas, kilė iš Augustavo apskr., Amerikon atvykę pirmą 1905, o antras 1912, abu gyvenę New Yoke arba jo priemiesiuose. Ieško sesuo, gyv. Simne, Lietuvoje.
 - 8) DOVIATAS, Ferdinandas, vokietis, iš Lietuvos išvykęs 1913 m. apsigyvenęs New Yoke ir dirbęs ten kepnykloje, 1920 m. iš senosios vietos pasišalinęs, ir adreso nepažįkės. Ieško brolis Adolfas.
 - 9) MACERNIS, Antanas, iš Al-sėdžių valsč., Telšiu apskr., Amerikon išvykęs 1905 m., prieš karą gyvenęs Brooklyn.
 - 10) KRUPSKIAI, Bronis Julijus ir Emilija, iš Lietuvos išvykę prieš karą ir gyvenę Bostone arba jo ap-pielinkėje.
 - 11) SOKOLOVAS, Vasilyus, iš Lietuvos išvyko 1908 m. prieš karą gyvenę Forest City, Pa., kur jis dabar yra giminėms nežinoma.
 - 12) MORKAUSKIENE-ŠCAVIN-SKATTE, Zofia, Amerikon išvykus 1909 m., iš Lomžos Gub., Rusijos, prieš karą gyvenusi Pensylvanijoje. Dabar gimines jos adreso nežino.
 - 13) MAKNIČKAS Vincas, kilęs iš Ljudinavo miestelio, Mariampolės apskr., Amerikon išvykęs pirm dvidešimties metų ir visa laika gyvenęs Scranton, Pa., ir apie Scranton, Pa., 1923 m. sunus gaves iš jo laiška, kad esąs sužeistas ir sunkiai sergą. Po to laiko iš jo giminės nieko negirdėjo.
 - 14) CERKA, Kazys, iš Lietuvos išvykęs 1913 m., gyvenęs Amerikoje bet to adresas žinoma ir kitiems giminėms nesąs žinomas.
 - 15) DURICKAS, Bernardas, iš Girininku kaimo, Pakunio valsč., Kauno apskr., turįs ten nekilnojama nuosavybe, Amerikon išvykęs prieš didįjį karą ir gyvenęs New Yoke ar jo priemiesiuose.
 - 16) BLOMM, Roza, kilus iš Pa-nevėžio, ilga laika gyvenusi Bostone, bet jau apie pora metų giminėms iš jos jokiu žinių negauna.
 - 17) KULVIČIUS, Balys, kilęs iš Kauno, Amerikon atvykęs 1910 m., kur dabar gyvenęs giminėms nėra žinoma.
 - 18) VAKSMANAS, Adomas, kilęs iš Mikališkio valsč., Mariampolės apskr., prieš 1914 m. gyvenęs New Yoke ar jo apielinkėje, ne pasaulinio karo jokių žinių giminės negave.
- Teiktojei arba apie juos kas nors žinantųjį prašoma atsiilepti suuo adresu:

LITHUANIAN CONSULATE GENERAL, 15 Park Row, New York N. Y.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass.

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA
J. PRONSKUS, Editor K. J. PAULASKAS, Business Manager

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvirtą dieną. Prenumerata turi būti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas sutisosi nuo dienos užrašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.00. Kanadoje ir kitur — \$3.00. Pinigus geriausia siūsti Pašto Money Orderius, adresuojant: "Sandara", 327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Redakcijos Straipsniai.

SEPARACINĖS TENDENCIJOS

Neužilgo po perversmą Lietuvoje kai kurios mūsų Amerikos lietuvių srovės ir jų laikraščiai, bandę prisitaikyti "naujamajam erai" ir pataikunauti neteisėtumui, bet greit pamatę savo klaidą ir nebedrįsdami prie tos klaidos viešai prisipažinti, griebėsi obalsio — dirbti tik sau, paliekant Lietuvą sau.

Kad tai nėra nuosirdžių lietuvių darbas šitaip perverssti, mums teko jau pastebėti. Lietuvui ne iš vardo, bet iš fikro įsitikinimo patriotui, negali būti sienos tarp tenai ir čionai, vienur ir kitur savo tautos likimas turi būti lygiai svarbus.

Kaip negalima vien savo reikalais užsiimti Lietuvos reikalus palikti, taip lygiai negalima Lietuvai atidavus savo lietuvių reikalus užmiršti.

Mums turi visų lietuvių Lietuvoje ir Amerikoje klausimas buti lygiai svarbus. Iš to išeina, kad juo daugiau rūpinimės tautybės reikalais vienoj pusėj, tuo labiau turime susirūpinti jais ir kitoje, nes tik budami tvirti, organizuoti ir vienybėje, galėsime būti įtakingi.

Tiesa, kad mūsų reikalai pas mus pačius yra labai atsilikę ir yra rimto pavojaus, kad toliau taip pasilikant pradėtume nykti. To neturime daleisti ir turime susirūpinti lietuvių reikalus, patys pas save Amerikoje rimtai paimti į rankas. Budami patys palaikyti ir neturėdami su savim savo jaunomenės butum jau pasmerkti išnykimui. Tai būtų katastrofa kaip visam milijonui lietuvių Amerikoje, taip visai Lietuvai. Iš to išeidami turime stvertis ir namie susitvarkyti.

Turim sustiprinti ir sucementuoti savo tautines ir kultūrines organizacijas, pagerinti savo spaudą, susiurbti apink savo centrus ir dėti visas pajėgas traukti prie savęs jaunimą. Atminkime, kad automobilių gadyne mus sparčiai veda prie iškritimo. Tegul tad kiekvieno automobilio savininkas nuo šiol įsideda galvon kad jo automobilis turi tarnauti ne greičiau pabėgti nuo savųjų, bet greičiau pas savuosius atskubėti.

Šiam žiemos sezonui turime begales darbų savo tautinės organizacijos dirvoje. Tie darbai bus nuo šio kiekvienam laikraščio numery skelbiami. Žiūrėkime, jie neliktų balsu tyruose, bet būtų visų pasiimti ir vykdomi. Tvarkymės namie vardan tautos gerovės čia ir tenai.

ČIA REIKIA PAGALVOTI

Dabartinės Lietuvos valdžios politika santyky su Lenkija atrodo tikrai nebesuprantama. Nuo pat Voldemaro deklaracijos matome iš Lietuvos pusės kokią tai įtartą slaptą romansą su Lenkija, bet įdomų tuomi, kad rolėmis lyg ir pasikeista. Ligi šiol tarp tų dviejų šalių buvo tokie santykiai, kada Lenkija lyg koks nekulturingas jauniklis visais budais piršosi, o Lietuva lyg jauna dora mergelė vengė jį ir iš tolo matyti. Dabar atrodo taip: Voldemaras atakuoja, Zaleskis "ginasi". Kiek jau sykių girdėjome Voldemaro pareiškimus, kad jis jau gatavas pradėti su Lenkais bet kokias derybas, ne reikalaujanti per daug ir nusileisti už nusileidimą Zaleskis kiekvienam sykių į tai duoda nedviprasmiškai suprasti, kad "niechce", o Pilsudskis ant tos intencijos pabrzdina ginklais, pasiūnčia į Lietuvos pasienius dar po dozų naujų pulkų, paleidžia Lietuvon žvalgybos orlaivius, na ir dvarponių, o "Lenkijos draugas" popiežius vis sustiprina Lietuvos jezuitų generolo lenko Ledochovskio armiją — Voldemaras siūnčia į Lenkiją Herbačiauską Lietuvos Lenkijos unijos idėjai kelti, o Zaleskis Voldemarui siūnčia šnipus ir ultimatumą...

Gal nė to ultimatumo nebuvo, gal ir tokio anglių paskolos 1 milijon svarų sterlingų Lietuvai pasiūlymo su sąlyga, kad Lietuva sustaitytų su Lenkija, nebuvo. Gal. Reikia žinoti, kad Lietuvos vyriausybė savo visuomenei nieko nepraneša ir jos atstovybės užsienioose amžinai tyli. Tad jau tas nuolatinis tokių gandų sklidimas yra labai įtartinas ir nežugiugantis. Kad lenkams toks dirvos ruošimas pasaulio opinioj turi reikšmės,

labai suprantama. Bet baimė, ar tik netampa suprantamas ir Lietuvos vyriausybės elgesys. Čia reikia pagalvoti.

REIKIA ŠAUKTI SEIMAS.

Paprastai užsienio reikalų ministeriai, besirengdami prie Tautų Sąjungos Tarybos posėdžio Ženevoje apsvaistinėja jų parlamentų užsienio komisijose visus klausimus, kurie numatomi toj sesijoj svarstyti. Užsienio ministeriai yra reikalingi gauti savo tautos pritarimo, kokios linijos laikytis šiame tarptautiniame pasitarime ir gali sakyti, kad tai tokio ar kito nusistatymo esanti vienos ar kitos valstybės atstovybė. Lietuva irgi jau yra paskyrusi savo delegaciją, bet nesant Seimui, ji negalės reikšti tik mūsų vyriausybės, jos priešakyje stovinčių vyrų nusistatymą, bet ne Lietuvių tautos ar valstybės nusistatymą, kurio formaliai negali buti kuomet nėra Seimo. Tat silpnina mūsų padėtį, ir todėl jau metas galvoti, kaip sušaukti Seimą. J. Vileišis.

VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ NUSISTATYMAS

Sąjunga ir toliau veiks ta pačia programa, laikydamos demokratybės, valstybingumo, tautybės, nuosavybės, socialinio teisingumo, darbingumo etc. dėsnių. Del ruošiamo referendumo Sąjunga nusistato neigiamai. Rudenį šaukiamas visuotinas kuopų atstovų suvažiavimas.

Šeštadienį, rugpiučio 20 d. Kaune, "Lietuvos Ukinko" Redakcijos bute, dalyvaujant policijos atstovui, įvyko Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos Centro Tarybos posėdis, kuriame buvo svarstomi įvairūs klausimai, kylantieji sąryšy su gyvenamuoju momentu.

Ideologijos ir programos reikalų padarė platų pranešimą Tarybos Pirmininkas dr. K. Grinius. Nusistatytą pasilikti partijos veikime prie tų pačių dėsnių, kuriais ligi šiol rėmėsi valstiečių liaudininkų Sąjungos programa ir kurie turi beveik 40 metų tradicijas (Žr. rezoliuciją). Del ruošiamo referendumo Taryba nusistato neigiamai (Žr. rezoliuciją). Žemės ūkio tarybų klausimu galutinai nusistatyti pavesta Centro Komitetui. Sekantis visuotinas kuopų atstovų suvažiavimas numatytas priprastu laiku, gruodžio mėn. jeigu nebus valdžios organų trukdymo.

REZOLIUCIJOS

I. IDEOLOGIJOS IR PROGRAMOS KLAUSIMU.

Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos Taryba, išklausiusi Dr. K. Griniaus pranešimą apie Sąjungos Programos pagrindinius dėsnius, nutarė, kad Sąjunga ir toliau privalo savo veikime Lietuvoje labai vaduotis tais pačiais dėsniais, kokiais besivaduoja, einant ilgai, nuo "Varpo" metų, tradicijomis, butent: 1) demokratybės, 2) valstybingumo, 3) tautybės, 4) social. teisingumo, 5) nuosavybės, 6) progresingumo, 7) darbingumo, 8) eugenikos, arba tautos tobulinimo, 9) doringumo dėsniais.

II. REFERENDUMO KLAUSIMU REZOLIUCIJA

Apsvarsčiusi vyriausybės sumanyto konstitucijai keisti referendumo klausimą ir turėdama galvoje, 1) kad kaip matyt iš min. pirm. prof. Voldemaro deklaracijos Seime vasario 25 d., sumanyti konstitucijos keitimai prasilenkia su demokratijos santvarkos pagrindais ir siekia susiaurinti laudies teises vykdomosios valdžios naudai. 2) kad patys referendumo sumanymas yra priešingas aiškiems mūsų konstitucijos nuostatomis ir 3) kad esant karo stoviniui, prie visų veikiančių piliečių visvei suvaržymų, nėra įmanomas tikras ir laisvas tautos valios bei referendumo pareiškimas, Lietuvos Valst. Liaud. Sąjungos Taryba nutarė nusistatyti del ruošiamo referendumo neigiamai, o šio nusistatymo pravedimą praktikoje pavedė Sąjungos Centro Komitetui.

Pastabos

Del "savas pas savą"

Šis obalsis, kaip ir buvo norėta, sukėlė gyvų diskusijų ir sujūdino ne tik apnūdėlius, bet dargi kietai migusius. Kaikas nebe tik per laikraštį, bet ir asmeniškai ima reaguoti. Šiuo ni daroma pastaba: laisva tribuna yra visai tas pats, ką sakykla mitinge. Kiekvienas gali imti balsą ir gaus jį iš eilės, tik nevalia brukdyti kalbančiam. "Savas pas savą" yra labai oous mūsų gyvenime klausimas: jis lygiai visus liečia. Kad visi turi teisę išsikalbėti.

Pradedant šias diskusijas redakcija turėjo tikslą: ieisti pačiais mūsų visuomenė — kostiumieriams, biz-

SEPARACINIS JUDEJIMAS

"Garse" skyriuj "Iš po mano balanos" randama teisingų minčių Amerikos Lietuvių likimo reikalui. Tiesa, jos turi aiškumą secesijos (atsimetimo) ar separacijos (atsiskyrimo) pobūdžio, bet yra sveikos tuo, kad šaukia pačius Amerikos Lietuvius imti į savo rankas savo likimą. Štai jų žiupsnis:

Jau pusė amžiaus Amerikoje lietuviui prasivėpė į šiuos užklausimus ne tik kad nežūrėta, bet da kuo toliausiai jų vengta. Ir kas iš to? Jeigu kiekvienas rimtas individas o programos reikalauja, tai kaip bė jos gal apsieiti čielas žmonių laurs?

Suprask, skaitytojau, Amerikos lietuviams akysna žiuriu. Kol Lietuva kalėjo, jai Amerikos lietuvių žodis buvo brangus. Betgi dabar jau jai ne žodžiai rūpi. Taip ir mums. Buvę laikas, kuomet Lietuvos lietuvių patarimas buvo brangus. Betgi dabar jau ir mums ne vien patarimų reikia, o tik darbo; darbo sunkaus, kurį mums patiems dirbti reikia. Ir ko greičiau jį stosim, tuo geriau.

Mūsų spauda, organizacijos, parapijos ir visos veikimas apskritai išimtinai Lietuvos žmonių atsakomybėje glūdi. Gi tieji žmonės apie Amerikos lietuvių reikalus išmano tik tiek, kiek aš apie Lietuvos. Kas da nesmagiau, ne vienas veikia ne tiek Amerikos lietuvių labai kiek asmeniai savo karijerai.

Mums reikia spaudos, kuri mūsų reikalais rūpintųsi pirmiausiai. Ve, ką pasakyti noriu. Imk rankon Lietuvos laikraščių ir gerai tēmyk. Lietuvos reikalai ant paties pirmo puslapio žėri; o Amerikos lietuvių veikimas "kur ten ant pat pabaigos nustumtas, paprastų žinių eilėje. Imk Amerikos lietuvių laikraštį ir tēmyk, kas dedas čia. Lietuvos reikalai pačiame pirmame suole garbingai sėdina o Amerikos, gerai jai antrėje eilėje išsitenka.

Mums reikia veikėjų, kurie daugiau mūsų vargais susidomėtų. Sakau, vargais, kadangi jų mes turime nemažiau ir už Lietuvos lietuvius. Ten lietuvių jau susiorganizavę gerokai; gi mes da, it Grigo bitės, visomis pusėmis duzgiam. Ten mokyklų jau tiek, kad klausimas ky-la, ką reikės su mokiniais pradėti. Gi jų mes turim vos kelias. Ar ne gėda, kad da ir dabar lietuvių vaikučiai, it koki aršiausi našlaičiai, slapstos prie svetimų? Supraskim, kas juos už rankučių laiko, paskui tuos jie ir eis. Mums reikia organizacijų, apie kurias ne tiek Lietuvos mintis, kiek pačių mūsų suktųsi ne vien kad mums nelaimėj ašaras braukytų, gražiai palaidotų ir kuo greičiau siai užsimirštų, — o tik tokių, ką mums jaunimą auklėti padėtų; tam jaunimui darbus įsigyti padėtų; politikoje kiel daugiau reikėtų; ir, apskritai, mūsų užuvėja pataptų. Tokių mums lyginai labai trūksta.

Mums reikia vadų. Netyčiomis, bet tikrai čielas mūsų krutėjimas visai netikėto tipo vadų glėbin šlyja. Tieji vadai širdyje gal net labai geri; bet gi jų siekia mus šurpu sukrotu. Milijoną lietuvių suvaldyti vienas kitas kad ir geriausių norų tėvynainis neapžios. Cia jau visos armijos reikia. Iš kur ją imsi? Iš Lietuvos parsitrauksi? O juk minia butinai pageidauja vadų? Ji paskui ką nors sekti turi. Trukstant atatinkamų vadų, ji bile prie kokių kimba ir paskui bėga.

Gal ne vienam mintis galvoje sukas, na ir iš kur kas kapitalo tiek gaus? Amerikoje kapitalo netrūksta. Tik jo reik ieškoti su tuo uolumu, su kuriuo Lietuvos reikalams ieškoma. Bile kas ir bile Lietuvos reikalui, žiūrėk, jau tuziną tuktantinių ir turi. Del ko? Del to, kad tuos reikalus širdingai spauda paremia: ga besni agitatoriai darban stoja. Iki šiol jokiam vietiniam reikalui rimtai neprijautėm. Jei rašom, tai taip, kad kuo mažiausiai skaitytų; jei kalbam, tai taip, kad kuo mažiausiai girdėtų; jei renkam,

tai taip, kad kuo mažiausiai surinktum. O ir tai da pėsti namo neinam. Nors tyčia kada ėmė, o ir Amerikos lietuvių labai tiek energijos kyštelkim, o pasekmės bus malonios. Išmokykim liaudį namų dalykams priausti taip, kaip Lietuvos, o sunki mūsų problema į jurų putą pavirs. Pradžia darbą trukdo.

LAISKAI IS LIETUVOS

Kodel neleidžia Amerikos laikraščiu? Kodel Lietuvos spauda nesąmones rašo? Ar bus rinkimai? Ar bus referendumas?

Mes čia neturėjome jokių iliuzijų, kad seimas yra amžinai paleistas. Tai ir nenusivilėme. O jums vis rodosi, kad nors šėšėliai tos konstitucijos liko, kad nors instinktyviai bus demokratiškai elgiamasi. Mus kasdieninis gyvenimas nuo to atpratino.

Amerikiečiai kalba apie manifesto išleidimo del Seimo. Senai apie tai buvo manyta, kuomet dar kiek iliuzijų turėta. Dabar neišrodo mums tas reikalingas. Gal ateis laikas. Pamatysime.

Pas mus nėra įsitikinimo, kad tas kiek permainytų apytovas. Užsieniui gal ir reikia, bet čia Lietuvoje joks manifestas nematys dienos šviesės ir nieks nesužinos. Kaip labai maža žinojo apie profesorijų manifestą. Bendrai jokiais argumentais juos neįtikins, nes jie sakosi turį spēką.

Lietuvos žmonės žino, kas reikia daryti, bet nesiryžta. Per maža turime žmonių norinčių save paaukoti, taigi ir aukiamo, kad kas tai atsiras, kuris palarys iš savės auka, bet tik ne aš. Todėl ir viskas merdi.

Turime vieną kartą suprasti, kad nepriklausomybė per lengvai mums davėsi, dar nesame užtektinai priaugę prie laisvės, konstitucijos. Kaip demokratinės tvarkos netekome ir užtektinai pajusime ant savo sprando pasekmės to visko, tai pradėsime branginti, atsiras pasižymas ją atgauti. Tuo nenoriu pasakyti, kad dar nesuprantame, tiktai, kad lar neuztektinai giliai suprantame.

Daug kas skundžiasi, kodel neleidžiama į Lietuvą "Sandara", iš kitų ten sa girdėti nusistebejimo, delko tos "Liet. žinios" taip nieko neberašo — Matyt, jus tenai silpnai orientuojatės del padėies Lietuvoje. Manote butų "Lietuvos žinios" rašomi tokie idiotiški straipsniai, jei ne cenzura. Kaip išbraukia, tai anksiai visa prasmė persimaino. Kartą išėjo taip, kad "Liet. žin." net Mykolą Šleževičių iškoliojo. Ar žinote, kaip tai atsitinka? Cenzorius išbrauko, istaiso sulig savo noro ir turi taip spausdinti, kaip jis suredagavo! Ne išmesti suterlioto straipsnio nevalia, ne protarpių pakikti. Jau "L. žin." buvo nubaustos. Tocios cenzūros, tokio barbariško pasityčiojimo iš spaudos nė turkai nežino. Tad raivu butų laukti, kad dabartiniai viešaičiai išleistų iš užsienio teisingą spauslintą žodį.

Apie rinkimus į Seimą čia niekas nė nemano. Laiks nuo laiko paskleidžia galy, kad manomą daryti referendumą, kad šis tas rengiama, bet greit ir vėl atslugsta. Jei tas referendumas ir butų, tai jis bus visai panašus į lenkų referendumą Vilniaus krašte, kur tik pasityčioja iš gyventojų valios.

Kol kas laikas taip ir sienka, pavaišinamas visokiais gandaiis apie intrigas valdovų sferose.

PIRMAS LAIKRAŠTIS AMERIKOJE.

"Publick Occurences" pirmas laikraštis atspaudzintas Amerikoje, išleistas Bostone rugsėjo m. 25 d. 1690 m. Savininku buvo Benjamin Harris. Laikraštis puikiai aprašė žinias kolonijose, neturėjo editorialių. Kad nors laikraštis neatakavo žmones ir politiskas partijas bebuvo anglių sulaukytas ir sustojo ejęs po pirmo leidimo.

Pirmas dienišs laikraštis "The American Daily Advertiser" pasirodė Filadelfijoje, Pennsylvania, rugsėjo 21. 1784 m.

Apžvalga.

CENZUROS VAISIAI

"Lietuvis" šitaip nušneka:

"Mes lietuviai dedamės jau esą kultūringi žmonės, tik dažnai derome ne kaip kultūringieji, tik kaip tamšūs ir laukiniai. Nepaprastoms pasakoms apie viską pas mus nėra galo: Atsitiko kas nors, tai mes nedarome jokių pastangų sužinoti tikrą priežastį, tik imame aiškinti ir kitiems pasakoti taip, kaip kam atėjo į galvą, gi išgirde kokią pasaką, leidžiame ją toliau, pasakodami ją kitiems ir dar kitiems, dar nuo savęs pagraizdę, padarę dar daugiau nesuprantamą ir fantastingą.

Pažymėtąją mūsų silpnę naudojama savo tikslams blogos valios žmonės. Ypač tai ryšku mūsų politiko gyvenime. Čia fantasingoms, dažnai tyčia pramanvoms ir leidžiamoms pasakoms nėra galo.

Kadangi dabar yra karstovis ir veikia cenzura ir viešai leisti neteisingsi žinių nebutų leista, tai jos yra leidžiamos slapta iš lūpų ir lūpas arba iš rankų ir rankas, jei tai yra parašyta ir slapta atspausdintą.

Plepalų ligos šaknys viešai yra nepasiekiamos, dėl to su ja tuo labiau turėtu kovoti pati susipratusių ir sąmoningų visuomenė."

Bet tas apjakes laikraštis nusiduoda nežinąs, kad paskalos ir gandai plinta tik cenzurai esant, kuomet ta visuomenė negali viešai kovoti su ta plepalų liga.

AR GALI BOLŠEVIKAI PROTESTUOTI PRIEŠ FAŠIZMĄ?

Rusijos komunistų profsąjungų centras neseniai kreipėsi į Anglijos trejūnionus, kviesdamas juos prisidėti prie protesto prieš fašistų terorą įvairiose Europos valstybėse. Sąryšį su tuo Rusijos Socialdemokratų partijos centro komiteto biuras išleido atsisaukimą trejūnionams. Tame atsisaukime socialdemokratų sako, kad Rusijoje bolševikai vartoja tas pačias kaip ir fašistai žiaurias teroro priemones. Socialdemokratų kreipia Anglijos trejūnionų dėmesį į tai, kad bolševikiškas prof. sąjungų centras, smerkdamas terorą užsieny, savo šalyje ne tik jį toleruoja, bet ir padeda jam plėstis. Pastaruoju metu bolševikų diktatura, ardoma iš vidaus tarpusavio kovos, aršiausių būdu persekioja ne tik socialistinių grupių atstovus, bet ir darbininkus, kurie nieko bendro su politinėmis partijomis neturi. Tuo laiku nedarbas kasdieną auga Rusijoje. Oficialiniai daviniai bedarbių skaičius siekia 1926 m. spalį 1 d. 1.600.000. Bedarbius kai kur bolševikiški satriapai priskaito net prie "kontrevolucionierių" ir, kaip tokius, šaudo. Bedarbių tarpe vis dažniau ir dažniau kyla brūdėjimas, Odosoje, Poltavoje, Kieve ir kituose miestuose buvusios didelės bedarbių demonstracijos, (Bedarbiai reikalavė "duonos ir darbo". Maskvoje bedarbių priešaky stovi organizuotieji spauštuvų darbininkai. Jie įteikė valdžiai reikalavimus ir užtai jų delegatai buvo suimti ir pasodinti į kalėjimus.

"RRREVOLIUCIJA"

Rastas susirašinėjimas del Prancūzų ir Ispanų kolonijų sukilimo

"Mattin" spausdina Sovietų karo attache Paryžiuje Volkovo korespondenciją su Sovietų atstovais Berlyne Krestinskiu ir kažkokių Gallacheriu iš Londono. Iš tų laišku, "Mattin" nuomone, aiškiai matyti, kad Sovietų vyriausybė visą laiką kūrėsi Prancūzijos kolonijas prieš pačią Prancūziją, 1927 metais kominternas įsakė Gallacheriui nugalėti sukilusiems rifams 2500 karabinų ir 1500 šautuvų. Į tai Gallacheris atsakė, kad reikalinga, esą, padaryti užsakymai Vokietijos firmoms ir susitarti su bet kuria garlaiviu bendrove. 3 dienas po to Maskvos Kominternas nutarė padaryti rifams gelbėti komitetą. To komiteto svarbiausias tikslas buvęs padėti rifams pradėti nuo pavasario naują sukilimą. 1927 m. 16. I. Krestinskis parašė laiška Volkovui, kuriame nurodęs reikalingumą surasti vokiečių specialistų karininkų, kurie galėtų padėti rifams gelbėti komitetui. 21/ ir 29/ laiškais Gallacheris praneša Volkovui, kad jau jis gavęs iš Arcoso 10,000 pezetų pinigais ir ginklais, butent, revolveriais ir kulkosvaidžius. Ta viska jis jau persiuntęs sukilėliams. 31 I. Kamenevas nusiuntęs Ispanijos komunistų vadams ilgą laiška, kuriame tiksliai išdėstęs Ispanijos Maroko sukilimo planą. Sukilimo tikslas buvęs nuversti ispanų valdžią.

SEIMO LAIDOTUVĖS

Seimo Prezidiumas apie Seimo rumų užėmimą mokykklai nieko nežino.

Apie tai į Seimo Prezidiumą nebuvo kreiptasi.

"L. Z." redakcija gavusi tokį raštą: "Jūsų laikr. š. m. liepos m. 27 d. 167 Nr. kronikoj įdėta žinutė, kad į Seimo rumus nuo š. m. mokslo pradžios perkeliama komercijos mokykla, neatatinka tikrybei, nes seimo Prezidiumas apie perkėlimą aukščiau minėtos mokyklos nieko nežino ir tuo reikalu į Seimo Prezidiumą kreiptasi nebuvo Seimo Kanceliarija."

Tuo tarpu "Rytas" rašo: "Seimo kanceliarija su prezidiumu (?) persikėlia iš savo rumų į valstybės spaustuvės rumus Gedimino gatvėje, kur užims visas tas patalpas, kurias lig šiol užėmė Mokesčių departamentas. Pastarasis persikėlia į kitą aukštą tam paciam name.

Buvusieji Seimo rumai, nežiurint visų Seimo kanceliarijos ir jo prezidiumo (?) atsaikimų, ateinančiais mokslo metais bus pavesta vienai iš mokslo įstaigų."

Reikia pastebėti, kad Seimo prezidiumas dabar yra grynai krikščioniškas: p. Stulginskis, kun. Krupavičius ir Ambrozaitis. Tad reikia manyti, kad krikščionių "Rytas" žino, ką jis sako.

Net klerikalai teisybę pasakė.

Telšiu klerikalų laikraštis "Žemaičių Prietelis" šitaip atsiliepia:

"Kur valdžia bijodama teisybės vartoja šioki ar tokį suvaržymą bei terorą,

Daugiau žinių apie Romano žmogžudystę.

ROMANO ŽMOGŽUDYSTĖ NAUJOJ SVIESOJ

Kaip Klaipėdos spauda aprašo

Klaipėda. "Lietuvos Keltis" rašo: Amerikietis Romanas, kuris savo laiku daug prisidėjo Lietuvoje įsteigti Amerikos Lietuvių Prekybos Bendrovę (kurį ir Klaipėdoje turi Fordo automobilį ir Fordsono traktorių sandėli), nušovė Dr. Brundzą, karininką gydytoją, kuris savo atostogos praleido Palangos karo sanatorijoje. Romanas iš ryto nugalėno savo vaikūtį į Klaipėdą į laivą, kad išvažiuotų Amerikon. Apie pietus jis grįžo į Palangą į savo vilą, kurią jis turi Birutės Alejoj 2 nr. Tik umai pasigirdo gatvėje šeši brauningo šuviai: Romanas šovė į Dr. Brundzą iš užpakalio. Trys šuviai pataikė. Dr. Brundža pabėgė dar kokius 50 žingsnių, norėjo pasiekti karo sanatoriją. Bet neįstengė. Sugriuvo gatvėje ir turėjo jį panešti. Parnesė jau negyva.

Romanas, matyti, ant tiek buvo susinervavęs, kad ir visai arti budamas, iš 6 šuvių tepataikė trimis. Sugryžęs savo vilon, brauningą atidavė materialui, kuri jį suvyniojusi į kokį tai skepetuką, išnešė ir paslepė. Pats Romanas, susinervavęs, su kepture ant galvos, vaikščiojo savo kambary. Buvę tuoj pašaukta policija. Romaną suėmė ir nuvedė policijos nuovadon. Jis aiškinosi, kad Dr. Brundža norėjęs jį nušauti ir todėl jis šovęs besigindamas. Tą patį tvirtinusi ir jo tarnaitė. Bet, kiek teko patirti, nušautasis Dr.

toks kraštas virsta gyvų nabašnikų valstybė." O, jei klerikalai iš to savo atradimo ko nors pasimokintų!

Puodas katilą vanoja.

Lietuvos "Lietuvis" persispausdino rusų rašytojų atsisaukimą į pasaulio rašytojus, kuriame prašoma užsistoti terorizuojamą ir visai persekiojamą spaudą bei laisvą žodį. Sovietų Rusijoj ir prie to pats "Lietuvis" pridėjo tokį prierašą: "Neseniai Sovietų Rusijoj gyvenantieji rašytojai, nebetekę kantrybės dėl slėgimų ir persekiojimų, išleido atsisaukimą į viso pasaulio rašytojus."

Jei visai tokį pat atsisaukimą išleis nebetekę kantrybės Lietuvos rašytojai, kas žin, ar "Lietuvis" jį persispausdins. Beje, nežilgo po perversmo buvo išleidi panasų atsisaukimą Lietuvos universiteto profesoriai, bet cenzura neleido jį niekur spausdinti o "Lietuvis" profesorius už tai visokiems žodžiais prigrąšino...

Demokratai jau juda

Skelbiama, kad gubernatorius Smith tikrai kandiduoja į prezidentus nuo demokratų; jį remia dalis vakarinių fermerių. Missourio demokratai remia senatorių James Reed. Gi Missourio fermerių Sąjunga indorsuojanti kaipo republikonų kandidatą Fr. Lowdeną iš Illinois.

Brundža netūrėjo prie savęs jokio ginklo. Nabašnikas buvo stiprus, augštas vyras, vidutinio amžiaus. Priežastis šito įvykio, kaip kalbama, buvę kokie nesupratimai Romano šeimoje, kurių buk nušautasis buvo kaltas.

OFICIALINIS PRANEŠIMAS

"Rytas" skelbia tokius pirmus tardymo davinis: Romanas jau nuo seniau pyko ant Dr. Brundzos del savo žmonos santykių su juo. Keršto jausmas pasiekė savo apogėjos sekma dienį 12:30 val., kada beinant velioniui Palangoje Birutės gve netoli p. Romano vilos, iššoko p. Romanas su dviem revolveriais, kas rodo, kad paskutinis nušovimui buvo iš anksto pasiruošęs, ir šovė į Dr. Brundzą. Pirmas revolveris užsikirtė, tada p. Romanas jį metė ir iš kito revolverio paleido į bėgantį doktorą Brundzą 6-7 šuvius, iš kurių trys pataikė, butent, du šuviai klyvo į dešinę koją ir vienas į nugaraulį kuris buvo mirtinas. Paleisti kai kurių laikraščiu gandai, kad velionis pirmas šovė į p. Romaną ypač grynai jį prasišaukė, kaip ir tai, kad velionis iškart pešėsis su p. Romanu. Nieko panašaus nebuvo. P. Romanas buvo tam pasiruošęs ir savo tikslą pasiekė. Laikė kvotos jį pats asmeniškai prisipažino, kad nušovime įsai kaltas ir kad tą padaręs keršydamas del žmonos.

Oficiozas "Lietuva" rašo: "Paskutiniu momentu gauta visai tikslų žinių apie daktaro pulk. ltn. Brundzos mirtį. Velionis sėkmadienio vidudienį išsimadęs su dr. Blažiu ojo

pietauti. Eidami šnekučia vo apie mokslinio pobūdžio klausimus. Praeinant p. Romano vilą visi netikėtai jį Romanas iššovė ir pataikė į koją. P. Brundža su Romanu susikibo ir jis ištraukė jam iš rankų revolverį. Tada Romanas pagriebęs kitą revolverį iš antros kišenės paleido vieną po kito dar net septynetą šuvių, kurių jau nebe vienas sulindo į bėgantį Brundzono kūną. Dr. Brundža tarpu pabėgo į šalį. Velionis buvo tvirto organizmo, nes jau pašautas dar bėgo apie 150 žingsnių iki vilos tvoros, kurią mėgino persokti, bet jo jėgos išsibaigė ir jis persirito į ant rą tvoros pusę. Ši apgailestautina tragedija įvyko apie 13 val. 40 mir. Romanas tuojau buvo areštuotas.

Parvežus velionį į Kauną Pirmoji Karo Ligoninė, kurios jis buvo viršininko padejėju, apštraukė juodu gedulu, kariuomenės dalys ir karininkai iškilmingai gabenant iš stoties kūną atidavė pagarbą. Velionis karininkų tarpe turėjęs daug draugų.

D-RAS K. GRINIUS DEL DR. BRUNDZOS NUŽUDYMO.

Suminėjęs a. a. Dr. Jono Brundzos biografiją ir jo atsižymėjimus medicinos moksle Dr. K. Grinius rašo:

Gaila, kad jaunas moksloto vyras, iš kurio visuomenė laukė naudingų darbų, žuvo tokiu nelemtu tragišku būdu. Gyvename smurto metu, teisė ginama ne teismu, bet revolveriais, bombomis ir kitokiomis žiauriomis priemonėmis.

VILNIAUS SEIME KALBA LIETUVIŠKAI

Vilniečiai demonstruoja savo neprigulmybę nuo Lenkijos. "Gaz. Warsz. Poranna" rašo, kad pirmame Vilniaus miesto tarybos posėdy prasidėjusi ataka prieš Vilniaus lenkišką pobūdį: "Žydu, gudu ir lietuvių atstovai pareikalavę savo kalboms lygių teisių ir kalbėję savo kalbomis. Gale buvęs svarstomas visų kalbų sulyginimo klausimas ir priimtas 23 balsų dauguma.

VOKIETIJA PANAIKINS MIRTIES BAUSMĘ

Naujoji rugsėjo mėn. sesijoj Vokietijos Seimas svarstys naują baudžiamųjų įstatymų projektą, kuriu numatoma panaikinti mirties bausmė. Laukiama karštų debatų iš mirties bausmės priešininkų ir šalininkų pusės. Seimui įteiktas memorandumas, pasirašytas garsių juristų, buv. teisingumo ministerio ir kelių profesorių, kuriu įrodoma, jog teisės mokslas senai jau rado neteislingą ir netinkama esant teoriją, buk mirties bausmė atbaudo nuo prasiakintų. Taip jau Saeco Vanzett nusmerkimas iššaukęs didelę protestų bangą prieš mirties bausmę.

Suminėjęs a. a. Dr. Jono Brundzos biografiją ir jo atsižymėjimus medicinos moksle Dr. K. Grinius rašo: Gaila, kad jaunas moksloto vyras, iš kurio visuomenė laukė naudingų darbų, žuvo tokiu nelemtu tragišku būdu. Gyvename smurto metu, teisė ginama ne teismu, bet revolveriais, bombomis ir kitokiomis žiauriomis priemonėmis.

LENKAI IŠVARĖ MONARKISTUS

O Lietuvoj monarkistai stiprėja. Karo valdžijos įsakymu išvartas iš Lenkijos rusų monarkistų laikraščio "Utro Rosyi" štabas. Tiems monarkistams neleide įvažiuoti pas save nei Vokietija, nei Prancūzija, nei Dancigo miestas. Kur tad galėjo nuvažiuoti, jei ne pas Smetoną.

NAUJAS LENKŲ PRAŠIMYMAS?

Anglija siulo paskolą už Lietuvos su Lenkija susitaikymą. Brooklyno "Vienybė" praneša: Kaunas, rugs. 3 d. (Zinia į New Yorko Lenkų socialistų "Nowy Swiat"). — Kauno Vyriausybė gavo iš Londono pasiūlymą paskolos vieno milijono svarų sterlingų sumoje. Už šią paskolą Angliją statanti Lietuvai išlygą, kad butų palaikoma dabartinė Lietuvos-Lenkijos demarkacijos siena ir kad Lietuva užmegstų su Lenkija normalius kaimynystės santykius.

Quebec alkoholio kontrolė nustatė, kad Quebeco provincijoj su 2,500,000 gyventojais pernai met išgera už \$60 milijonų, tai yra kiekvienai galvai vyrui, moterei ir kūdikiui po \$24.

Chicagos žinios

SANDARA PRADEDA SPARČIAI AUGTI

Nebesidangstykite svetimais vardais. Ruoškimės Nepriklausomybės 10 m. sukaktuvėms

Sandara auga pasekmingai. Man atsimeina keli metai atgal, tai pas mus Chicagoj nebuvo žinoma Sandara nors ir gyvavo viena kuopa pačioj Chicagoj ir turėjo nemažą narių skaičių. Deja, tie nariai mažai teturėjo pilietiškos drąsos, nes kai tik dirbdavo kokius tautiškus visuomeniškus darbus, tai ne Sandaros vardu, o visokiais tautininkais, bepartvyvais pasivadindami. Todėl visuomenė juos žinojo tik kaip geras lyptas, bet nieko nežinojo, kad jie yra organizuoti Sandariečiai. Sandaros vardas buvo pakavotas ir niekur negirdžiamas. Tuos gražius darbus, daugumoj sandariečių nuveiktus, galų gale pasisavinavo kitos partijos ir girdavosi kaip savais. Taip darė ir klerikalai ir naujieniečiai, ir abiejų sandariečių saskaita stiprino savo biznį, visai teisingai pastebėdami, kad su tokiais žmonėmis, kurie dirba svetimais vardais nėra ko skaitytis, kad bepartvyvių vardas yra atviras daržas, iš kurio gali naudotis kas tik nori ir moka.

Kada pagaliau sandariečiai pradėjo susiprasti, įstoje nauji nariai emė rodyti praeties klaidas, ir kai pradėjo veikti jau kaip sandariečiai, kiek tada išpylė ant sandariečių pamazgų tie, kurie pirm juos išnaudodavo! Pradėjo šaukti, kas tie tokie per sandarokai, kur jie buvo, girdi, kada mes dirbome tau, tai, valstybei ir vietiniams tautiniams reikalams ir gyvėsi, kad jie tik aukavę, seimus šaukę, bonus pirke!

Tik aciu kaikiurių sandariečių tvirtumui buvo šis priešų puolimas atremtas ir įrodyta, kad sandariečiams tautiniuose darbuose priklauso pirma vieta ir kad tik del jų ramumo kiti jų darbų vaisius pasisavinoti. Šiandien jau tai perprato ir plačioji visuomenė ir linksmu veidu pradeda atsigręžti į Sandarą ir gerbia ją. Dabar jau nereikia žmogui kelias valandas aiškinti, užtenk tik paminėti Sandarą ir su pilnu noru pritaria, vėl patys stoja į Sandaros eiles ir kitam pataria, sakydami: Stok, bro.

Dr. M. T. Strikol bevišėdamas cia pas dėdę, pasistatė 10x10 ft. cottage gražioje vietoje. Žinoma, daktaras apie statybą gal mažai nusimano, bet tada ten buvo pp. Butkus ir Kanape, kurie padėjo tą budinka pastatyti. Dr. Strikol sako, jog vakacijos tuomet buna naudingos, kai biskį tyrame ore padirbėji ir nusidegini saulės spinduliais.

S. K. GRISIUS Sandaros Atstovas. Yra įgalotas užrašinėti "Sandarą", priimti pinigų už atnaujintas prenumeratas, rinkti spaudos darbus Sandaros spaustuvėi bei skelbimus "Sandarai". 2411 W. Marquette Rd. Chicago, Ill. Tel. Republic 3831

Zefira.

Reikalaukit Visi

Jeigu kam reikalinga gėrimai, visuomet reikalaukite visose krautuvėse OLD COUNTRY CLUB išdirbystės. Arba reikalaukite tiesiai pas mane, visiem pristatysiu. P. BAUMILA 118 Bay State Road, Methuen, Mass. Tel. Dial 23968

Kalendoriai Gatavi

SPAUSDINU ĮVAIRIUS KALENDORIUS. Jau turiu naujų lietuviškų kalendorių del 1928 m. Todėl kviečiu biznierių ir žiaip agentus užsisakyti iš karto. Agentams duodu gerą nuosimtį, kurie apsimtu liuosame luke pardavinėti savo kolonijose tarpe lietuvių. Taipkurie norėtų pasiusti kalendorius savo gimimėms Lietuvon, 1 kalendorius 25c., 5 už doleri. Reikalaudami kalendorių siuksite ir pinigus money order arba pašto ženkleliais šiuo antrašu: V. GILEVIČIUS 37 Hartford Ave. New Britain, Conn. Tel. 3973

Įvairios Žinios Apie Įvairius Parengimus

AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKIMAS

Rašo "Sandaros" Korespondentai

New Britaino žinios

SLA. 4 apskr. suvažiavimas.

25 d. rugsėjo įvyksta S. L.A. 4 apskr. kuopų suvažiavimas. Šis suvažiavimas yra svarbus, nes tai yra metinis, kur renkasi apskr. valdyba, o dar svarbiau tai šis dalykas — New Britainiečiai rengia vakariene, kur galės visi kuopų atstovai dalyvauti. Suvažiavimas sesijas laikys Lietuvių svetainėje, 354 Park st. Sesijoms užsibaigus vakariene toje pačioje svetainėje, todėl visiems bus gera proga skaniai pavalgyti ir linksniai su draugais pasidalinti mintimis prieš išvykstant namo.

Negerai, vyrai!

Kai kurie mūsų jaunikai čia per daug smarkiai savo automobilius važinėja, ypač kada jau buna ant dramos per daug paėmė. Vienas tapo nubaustas draudžiamais, J. V. automobilio savininkas užmokėjo bausmės \$100, o jo draugas, kurs su juom važiuo S. D. vieną dolerį \$100 ir kaštus. Tai įvyko Southington, Conn. Atsargiau vyrai!

Draugijų Sarysio piknikas

Piknikas Labor Day gerai pavyko, žmonių buvo gana daug, vienok iš kitur atvykę piknike žaigumas iš vietinių nebuvo patenkinti. Dalykas tame: iš kalno buvo garsinta, kad tame piknike bus ir programos, dainuos koras, bet koras neadainavo, bus virvės traukimas vyrų ir moterų ir merginų, bet virvės traukimas taipogi neįvyko. Kodėl taip buvo, nežinia. Vienok Sarysio Valdyba už tai dabar užsitaravo papeikimo, kad neišpildo svo priežadų, taigi nelabai gerai taip daryti. Rengiant ką tokio ateity bus sunku publikos turėti, nes vienas apvyklimas daug reiškia ateityje.

Sugrįžo iš Lietuvos

Dvi sesutės panelės Tutliutės Marijona ir Juzė čion gine ir auge, vienok šią vasarą aplankė Lietuvą praleisdamas atostogas savo tėvelių gimtinės krašte. Vėliau teks parašyti jų išpuščiai iš Lietuvos ir kelionės, nes panelės Tutliutės aplankė visą Lietuvą, Vokietiją, Franciją, Angliją ir kitas vietas. Kadangi p. Tutliutės vos tik sugrįžo šią dieną, tai neteko daug kalbėti, bet tęmė kite sekantiam "Sandaros" numeryje tilps jų išpuščiai iš kelionės po Europą.

Kur gaut "Sandara?"

Kas užsirašys "Sandara" visiems metams per Vaco-va Giliavičių, gaus nuo jo dailių sieninį kalendorių 1928 metams, su dailium paveikslu amerikoniškų ar Lietuvos vaizdų. P. Giliavičius įpadaro sieninius kalendorius ant užsakymo kiek kas nori, taipogi parduoda pavienius ant pareikalavimo, taipgi pas Giliavičių galima nusipirkti "Sandara" pavieniais numeriais, bet kas nori ūmetams užsiprenumeruoti, tai nueikite pas jį. Antrašas: 37 Hartford ave. New Britain, Conn.

Mokslas prasidėjo.

Rugsėjo 6 d. mokyklos visos jau pradėjo mokinti: prieš atidarymą mokyklų miesto valdyba buvo išsiuntinęs žinias, kurie distriktai prie kokių mokyklų priklauso. Čion visos dalys miesto turi ir mokyklas, todėl visiems ir pataria neleisti vaikučių perėti, bet artimiausia kur gyvena. Patartina lietuviams nelaikti vaikų namie, jei jau sulaukė 6 metų, nes po šešių metų tėvai bus baudžiami už laikymą vaikų nuo mokyklos. Mokyklose juos prižiūri gerai, taigi yra saugiau negu namuose.

Zinių Rinkėjas

BALTIMORE, MD.

Iš South Stricker St. Kolonijos. Arti trijų metų atgal ad. Nadas Rastenis atvyko Baltimorėn, ir apsigyveno po antrašu 23 S. Stricker st., kur ir dabar tebe gyvena. Jo apsigyvimas tame bloke buvo gyliungingas. Po trumpo laiko tame pat bloke, po antrašu 37 S. Stricker St., atidarė savo ofisą broliui, Dr. Jonas Bučnis. Dabartiniu laiku grįžo iš Lietuvos Dr. B. K. Venčius ir atidarė dentisterijos ofisą po antrašu 39 S. Stricker Street. Tai tirstas mūsų inteligentijos blokas.

Linksmas kampelis

Netoli Fremont ave. ant W. Lombard st., randasi p. Feravičiaus namai. P. Feravičius turi dvi dukreles: viena, Leonora, dainininkė, antra, Katriutė, pianistė. Jos dalyvauja visuose parinktesniuose lietuvių vakaruose. Tankiai einant pro jų namus esti girdžiamas dainos ir muzika. Per vasarą to viso nebuvo girdėti; bet aną vakarą ėjau pro šalį ir vėl užgirdau pas juos dainas ir muziką — tai ženklas kad vasara jau baigiasi! — ir pro atvirą langą girdėjau pinanciuosius balsus p. Julės Rastenienės, Leonoros Feravičiūtės, J. Grybo, — regėjau Katriutę prie piano, ir mačiau p. Stankaus kaktą, Adv. Rastenio profilį, ir Elenos Vasiliauskiūtės šypsa. Atrodo, kad tame linksmame kampelyje yra taikomos stygos ateinančio sezono scenai.

Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas

Pora mėnesių kaip čia susiorganizavo Amerikos Lietuvių Piliiečių Klubas. Šiam klubui gerai klojasi; visi žymesni veikėjai prisidėjo prie šios organizacijos. Ir kas gi nerems šio klubo, kurs savo pamatuose turi prakilnius tikslus, būtent: rėmimą viso progresyvio Baltimorės Lietuvių judėjimo, ir ypač Lietuvių Svetainės Bendrovės? Žinoma visi — susipratę lietuviai!

Siuvėjai

Nors jau ruduo artinasi, oras atvėsta, bet siuvėjai dar mažai daugiaus pradeda turėti darbų. Tiesa, kai kuriose dirbtuvėse darbo jau yra nemažai; girdisi, kad ir kitos gaus pakaktinai darbų.

A. Kurelaitis.

Worcesterio žinios

Serga.

J. Laurinaitis jau ilgas laikas kaip serga; buvo pradėjęs sveikti ir vėl sunkiai susirgo. Laurinaitis yra Sandarietis ir geras lietuvis. Linkime greit pasveikti. Taip jau serga ponas Kriauciulis.

Pasigarsino.

Kaminskiutė paėmus tėvų pinigų miesto taksomams apmokėti sumanė turėti gerą laiką ir vietoj taksas mokėjusi emė ir pražuvo. Pinigams išnykus pranešė iš New Yorko grįžtant namo. O vietos laikraščiai buvo išgarsinę kaip pražuvusia.

Nė nemano.

"Sand." buvo rašyta iš Detroito, kad p. Mingilaimana aplleist Worcesteri ir apsigyventi Detroito. Teko patirti iš paties p. Miglino, kad tai visai netiesa.

Liko pelno.

Piknike, surengtame del svetainės, kur tuo visu rūpinosi Ant. Kutkauskas, pelno liko virš \$70. Rengėjas sako, kad pelno būtų daug daugiau, jei būtų vienas komitetas daugiau dirbęs, mažiau kalbėjęs.

PRIE PIKNIKO NAUGATUCKE

Štai ir mano "trečioklas".

Matydamas gerus darbus mūsų idėjos draugu. būtent Sandarietį ir Varpo Balso akcinių, kurie rengia išvažiavimą rugsėjo 18 Naugatucke, Conn. Delei palengvinimo atstatydinti išdraskytas per blogos valios žmones, "V. B." spaustuvės mašinas. Amerikiečiai subudavo, neviens davė pastutinę dešimtinę ir vien tik prašali ir vėl užgirdau pas juos dainas ir muziką — tai ženklas kad vasara jau baigiasi! — ir pro atvirą langą girdėjau pinanciuosius balsus p. Julės Rastenienės, Leonoros Feravičiūtės, J. Grybo, — regėjau Katriutę prie piano, ir mačiau p. Stankaus kaktą, Adv. Rastenio profilį, ir Elenos Vasiliauskiūtės šypsa. Atrodo, kad tame linksmame kampelyje yra taikomos stygos ateinančio sezono scenai.

Pasikalbėjimas

Prie progos teko pasikalbėti su vienu mūsų advokatu p. Pranu Baubliu, kurs yra jaunas ir energingas profesionalas, ir paklausus, kaip žmonės šio teismo tāsosi, atsakė: Reikia stebėtis, kad gana daug yra visokių bylinėjimosi. Ateinančiam sezonui turiu jau 15 bylų (provų) aukštajam teisme (Superior Court). Tik per kelis mėnesius šiemet turėjau 35 persiskyrimus (divorsus) ir yra labai daug mažesnių reikalų, taip jog laikas buna labai užimtas.

Iš to pareiškimo matyti, kad šeimynų santykių ir pas mus eina vis blogyn, jei tik vienas advokatas laike vienos vasaros turėjo rasti rodą 35 poroms, o kiek tokių susirinktų per visus mūsų advokatus. Be to daugelis lietuvių juk eina ir pas svetimąčius advokatus, ko žinoma neturėtų daryti.

Buvo čekanauskas

Šiomis dienomis lankėsi V. Čekanauskas pas savo draugus ir pažįstamus ir išvažiudamas pareiškė, kad Worcesteris turbūt iš visu Amerikos lietuvių kolonijų vienintelė, kur lietuvių geriau laikosi organizacija vienybės ir tautybės klausimuose. Galbut, kad svečias ir teisybės turi.

Naujas biznieriūs.

Antanas Keršys gana žinomas Worcesterio lietuviams, kurs per keletą pastutinių metų vedė Lietuvių kooperacijos krautuvę, dabar įsisteigė savo privatišką krautuvę 934 Grafton st. Gerų jam pasekmių.

Apsivedė

Ignas Lozoravičius gerai žinomas siuvėjas apsigyveno su p. A. Nastaraite. Kadangi p. Lozoravičius yra gana rimtas asmuo tad daugelis manė, kad jis taip ir liks nevedęs, bet jis išvažiavo į New Yorką, žūrime ir apsigyveno, tai buvo pažįstamiems surprisė. Linkime abiem gražiausios kloties!

Nepasiduosime.

Kadangi Conn. kolonijos rengiasi išleisti savo kolonijų plačius priedus prie "Sandaros", tai Worcesterio

is rengiasi nepasiduoti ir apsiima sumušti taip, kaip sumušė konteste!

Vienas Amerikos profesorius tvirtina, kad apsigyvedę žmonės turi daugiau gabumo išradimams, kaip nevedusieji.

Tiesa, pavyzdžiui vaikus išranda daugiausia vedusieji.

PARSIDUODA PUKI KRAUTUVĖ

Parsiduoda mėsos ir groserių krautuvė, su visu įrengimu del dirbimo dešrų ir skilandžių. Krautuvėje visi reikalingi įtaisymai, mašinos ir tt. Vieta lietuviams apgyventa, biznis geras — galima padaryti \$1,600 ar daugiau biznio į savaitę. Priežastis pardavimui: turi vietą kitame miestely. Kaina gan prieinama. Del informacijų kreipkitės pas —

P. A. DĖDYNAS
96 Millbury st.
Worcester, Mass.

LIETUVIŠKA DUONKEPYKLA

Mes kepame 6 rūšių duoną, keikus ir pajus. Nepamirškite ir klauskit mūsų duonos.
A. Duda ir V. Staliauskas
75 WARD ST.
Worcester, Mass.

P. A. DĖDYNAS Sandaros Atstovas.

Yra įgaliotas užrašinėti "Sandarą", priimti pinigų už atnaujintas prenumeratas, rinkti spaudos darbus Sandaros spaustuvei bei skelbimus "Sandarai".
96 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

UNITED

BEEF & PROVISION CO.
97-99 Millbury St.
Worcester, Mass.
Mūsų krautuvėj galite gauti visuomet šviežias mėsas. (40)

Joseph J. Dirs

Teikiu patarnavimą laidotuvių ir išpardavimų automobilių vestuvėm ir kitokiems pasivažinėjimams.
13 ELLSWORTH ST.
Worcester, Mass.
Tel. Cedar 4953.

VARTOK SAVO KREDITA

Mes užlaikome geriausią krautuvę, Department Store, kurioje parduodame visokius Formičius (Rakandus), kaip tai: Pečius, Lovas, Gramafonus, Vyram Siutus, Moterim Dreses, Laikrodžius, Automobiliam Tires (Robus). Kas tik reikalinga, klausk mūsų Departamente.

Vartok savo kredita

American Supply Co.

78 FRONT ST., WORCESTER, MASS.

National Ice Cream Co.

Darydami kokius parengimus reikalaukite mūsų Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.

P. A. DĖDYNAS
96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.
Telefonas: Park 7984

VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ

Jeigu norite gauti geriausias mėsas ir kitus valgomus daiktus, tai užėikite į A. Kriauciulio ir J. Krasinsko krautuvę.
181 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

DR. F. PUSKUNIGIS

Vietinis lietuvis daktaras, kuris daug lietuvių išgydė iš labai pavojingų ligų. Jis laiko ofisą 83 PROVIDENCE ST., Worcester, Mass. Ligonius priima nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 6 iki 8 val. vakare.

Telephone Park 5036

Dr. Samuel Lopatin

DENTIST
50 Trumbull Square
Worcester, Mass.

Tel. Cedar 6598

W. C. Harris, M. D.

Ofiso valandos: nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakare.
106 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

SAUGOK KOJAS

Mes paluosuojam jūsų kojas nuo visokių nemalonių, kaip tai: kornų sumušimo, papadžių deginimo, mažolių sutrynimu ir kitokių nesmagumų. Norinti turėti sveikas kojas, pirkite červerykus pas WALK-MORE SHOE STORE 58 Millbury St., Worcester. Užtikrinam, kad busit užgandinti, nes tas žinoma per 15 metų mūsų praktikos. Vedėjas R. J. Likšys

A. BUDREVICIUS.

Užlaiko dvi APTEKAS
122 Millbury Street ir 38 Providence St., Worcester, Mass.
Reikalui esant kreipkitės, nes gausite teisingus vaistus ir gerus patarnimus.

Tel. Park 2470

BEN. MENDELSONH

Advokatas.
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj Atlieku visus legaliskus darbus kaip Amerikoje, taip ir Europoj.
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.

GEORGE WIEGERT CO.

Užlaikome visokias mėsas, dešras ir virtas amės. Viskas dieliamė pasirinkime.
275 GREENWOOD ST.
Worcester, Mass.

Lietuviškų Červerykų Krautuvė

96 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vieno Česnos krautuvėje visuomet galite gauti gerus červerykus del visos savo šeimynos. Prieinamos kaina ir užtikrintas patarnavimas.

UNITED DAIRY SYSTEM

Near-by Milk & Cream
Pasteurized by Automatic Equipment
Also
Milk from Tuberculin Tested Cows
17 E. Worcester St. Worcester, Mass.

Tel. Cedar 7206

A. J. KATKAUSKAS

Didžiausia Drapanų Krautuvė
ant Millbury St.
Vyriški ir moteriški drabužiai dieliamė pasirinkime.
372-376 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

RUKYKITE

C. C. A.

CIGARUS

Boston Beef & Provision Co.

Didžiausias oiselis, kur galima gauti mėsos ir valgomų daiktų.
172 FOSTER ST.
Worcester, Mass.
Tel. Park 733 ir 298

Tel. Office Park 5134

Res. Cedar 1768-B

PRAN. J. BUBLYS

BOBBLIS
LIETUVIS ADVOKATAS
827 State Mutual Bldg.
WORCESTER, MASS.

VINCAS BEGUTIS

Generalis Kontraktorius
Bodavoja namus ir taiso senus namus. Patarnavimas visuomet geras.
15 ENGLEWOOD AVE
Worcester, Mass.

M. CIVINSKAS

Lietuvis Graborius
340 HARDING ST.
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4156
Patarnauju laidotuviem ir išpardavimų automobilius įvairiems reikalams

ST. BAJERCIUS

(BAYERS)
Lietuvis Fotografas
Trankiu paveikslus pavieniu ir grupiu, ir grupiu.
22 MILLBURY ST.
WORCESTER, MASS.

Juozas M. Čizauskas

PLUMERIS
Atlieku dailius užkripius
34 STERLING ST.
WORCESTER, MASS.
Tel. Cedar 1366-X

STERLING DAIRY MILK CO.

Ant kiekvieno pareikalavimo visiems pristatome į namus geriausią piipą ir smetona. Reikalaujame kaitinti telefonu: Park 722 arba Park 2922
3 KANSAS ST.
Worcester, Mass.

Ofiso tel. Park 7717

IGNAS J. BARKUS

ADVOKATAS
546-548 SLATER BLDG.
WORCESTER, MASS.
Lietuvos ir Amerikos registruotas notaras.

Detroito žinios

"Sandara" kelkim į Detroit

Kiek man teko pasikalbėti su senesniais lietuvišiais Detroito gyvenančiais ir sekanciais lietuvių gyvenimą, tai sako, kad Detroit užima trečią miestą Amerikoje apgyventą lietuvišiais, nes čionais randasi didelė lietuvių kolonija, tiksliai labai išsiskyrę, kad ir ant reikalavimo sunku suskaičiuoti visus lietuvius. Apie skaičių lietuvių ir inteligentų biznierių tai aš nerasyčiau, nes jau buvo "Sandarą" rašyta. Mano mintis būtų, kad "Sandara" perkelti į Detroitą, nes Detroit didelis miestas ir lietuviams sunku gyventi be lietuviško laikraščio, net mažesni miestai turi po kelis lietuviškus laikraščius. Pavyzdin sekanti miestai kaip Chicago, Cleveland, Pittsburgh, Boston, Philadelphia, New York ir Brooklyn, tie miestai nekurie arti vienas nuo kito ir iš tu miestų išeina po kelis lietuviškus laikraščius.

Tenais randasi lietuvių veiklesnių ir garsesnių ne kaip Detroit, pavyzdin ėmus ir mūsų jaunimą, kaip man teko skaityti lietuviškus laikraščius ir aš daug patemijau, kad kitų miestų jaunimas atsizimi geriaus ir plačiai skamba apie to miesto lietuvius, bet apie Detroit jaunimą tai nieko negirdėti ir Detroito jaunimas jau pradeda išsitaikinti, neturiam jokia parengimo ir neturi jokių organizacijų, kurios galėtų pakelti lietuvių vardą žodžiu sakant Detroit jaunimas apmūres.

Aš kalbu apie jaunimą čionai augusi, o ne apie ateivius ir mano mintis yra, kad Detroito lietuviai atkreiptų atydą į tai, nes Detroito lietuviams gresia ištautėjimas.

Gerai žinot, kad mes ateiviai negyvensime tuksantius metų, mes turėsime kada nors mirti ir savo

Otto Stickel

Drapanų ir papuošalų apsirėngimui krautuve
Taipgi žaislų — lėlių ir kitų mažozių.
3364 MICHIGAN AVE.
Prie 23-čios,
DETROIT, MICH.

MIKES LUNCH

VALGYKLA
Geras maistas, mandagus patarnavimas. Randasi Lietuvių sveikinimo name.
3566 Dix Ave.
DETROIT, MICH.

John Fellrath

ANGLIES SANDĖLIS
Pavelykite mums pripildyti Jūsų anglies šamie, nes dabar mes turime geriausios anglies.
3316 MICHIGAN AVE.
Detroit, Mich.

Aleksander Slowik

VAISTINĖ
Mes prirengiame vaistus at-sargiai su aukštu patyrimu
7411 W. WARE AVE.
DETROIT, MICH.

MICHAEL NARUSZEWICZ

BUČERNĖ IR GROSERNĖ.
Mes laikome šviežią mėsą ir parduodame žemesne kaina negu kitur. Taipgi groserio didelis pasirinkimas.
3613 MICHIGAN AVE. DETROIT, MICH.

Laisva Tribuna

KAIP NUOGAME GYVENIME OBALISIS "SAVAS PAS SAVĄ" ATRODO

Rašo Dr. Margeris.

Organizacija.

Sunertinėjami įėjomis višados daugiau padaryti galima. O tai reiškia organizaciją. Bet pabandyk suorganizuoti biznierių, darbininkų, profesionalus, Ojolo ką tu pamatysi. Pavyzdžiui, apie metai atgal aš ėmiau parašiau į visus laikraščius atsišaukima, kad reikėtų lietuvių gydytojų susivaziavimą turėti. Rolos, nieko svarbesnio ir bu-ri negali. Juk čia susidarytų tamprai organizacija; utų galima puikių paskai-ty priruosti, jas susivaziavimuose skaityti, po tam aikraščiuose arba ir knygo-se išspausdinti. Atsiliep-ų apie tai korespondentai, aikraščių redaktoriai, na, r lietuvių gydytojų gražus labai skambėte skambėtu. Bet štai ateina viena va-čara vienas lietuvis gydy-ojas ir sako (žinoma, kaip-ai gerai išsigerė): "Algir-ūkai, aš sušaukiau special-usirinkima, ir nutarėm ta-vo atsišaukima visai igno-uoti." "Labai gerai, labai-gerai", sakau, "ne visi žmonės svarbius dalykus-žreitai pamato; kitiems i-na metų metai, iki jie pa-ėgia ką nors gero išžūr-ė." Kain jų pasmatviti, ant-kiel toks susivaziavimas-yra svarbus, tai tada kitaip-kalbėsitė."

Išvada: Ažuot susiorga-nizavus, didelius darbus-udirbus ir jais žmonėms-pasitarnavus, reikia ban-lyti juos į save traukti la-bai pigiu būdu, vadinas, o-balsiu "savas pas savą". Taip ir daroma, nors iš to-naudos nė už supuvusį cen-tą nėra.

Užvėdėjimas

Buvo sitame pasaulyje gabesnių žmonių ir bus. Y-pač gabesnieji žmonės pa-sireiškia profesionaluose ir biznieriuose. Iš gabes-nių ir negabesni galėtų- daug pasimokyti. Bet kas-tau! Kuris gabesnis, veiks-lesnis, tai tas tuojau igno-ruojamas ir šiaip jau viso-kiais būdais bandoma jam-koją pakišti. O tas ne tik-gero nepadaro, bet blogo. Pavyzdžiui, vienas dentis-tas perstatė mane vienam-ligoniui, kad aš esąs bausis-žmogus. Tas ligonis tyčia-ima ir ateina pas mane. Pamatęs, ką aš savo ofise-turiu ir pasikalbėjęs apie-savo bėdas, džiaugiasi, kad jis čia atėjęs. Ir dabar-dar aš jo gydytojum esu. Jis pas mane eina ir mani-mi pasitikti. Tik pas tą den-tistą jis daugiau nebeeina, kam anas, girdi, taip bai-siai pavydi ir nekaltą žmo-gu dergia.

Išvada: Kita niekindamis, kaip tik sau kenkia.

Ak, tas del visuomenės darbas!

Kadais teko man laikra-štuką leisti. Syki aš papra-šiau vieną dentistą straip-snėli apie dantis parašyti. Atviro ir gero žmogaus bu-ta, taigi jis ir prisipažino, kad dvi dieni prakaitavęs, šimtą-kitą lakštų popieros-sudaręs ir vistiek nepar-ašęs. Butų juokinga iš šito-žmogaus reikalauti, kad-jis straipsnius į laikraščius

Paskutinis Milžiniškas

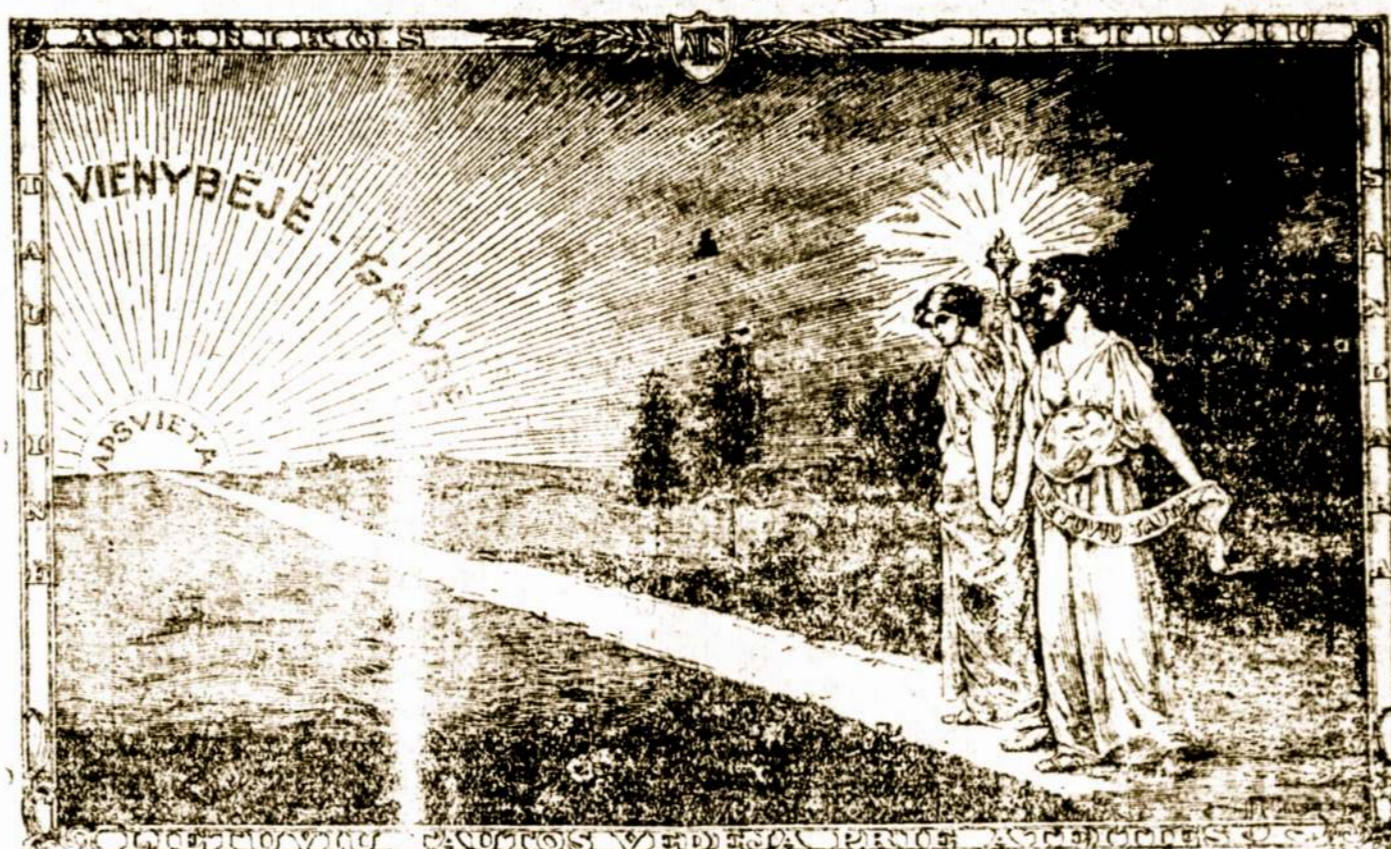
PIKNIKAS!

Rengia Sannariečiai ir Kauno "Varpo" Akcininkai

Nedėlioje, Rugsėjo-September 18 d., 1927

LINDEN PARKE, UNION CITY, CONN.

Pradžia 10 val. ryte. Įžanga ypatai 25c.

Kviečiame visus Conn. valstijos ir apielinkės lietuvius dalyvauti šiame piknike, nes tai bus vienas iš didžiausių ir paskutinis šiais metais. Piknikas rengiamas su įvairiu programu, susidedančiu iš įvairiausių pamarginimų, kur kiekvienas atsilankęs turės daug linksnumo. Ypatingai kviečiame atsilankyti visus Kauno "Varpo" Bendrovės akcininkus, nes pikniko pusė pelno bus paskirta atstatymui susprogdintos "Varpo" Bendrovės spaustuvės.

Kiekvieno lietuvi, kuris tik trokšta pagelbėti mūsų broliams Lietuvoje kulturoje kilti, visų priderystė šiame piknike dalyvauti. Tad visi be jokio skirtumo piknikan, suvažiuavę draugiškai pasikalbėsime ir pasilinksimsime.

Nežiurint, kad ir pasitaikytų lietinga diena, piknikas visvien įvyks, nes parke yra dvi didelės salės, kur visiems užteks vietos. Giedra ar lietus, piknikas visvien bus, bukime jame visi!

KVIEČIA S. V. KOMISIJA

rašytų. Jis ne tam darbu i-vainiku siekia, o jei negau-si vietą atėjo. Užtenka, kad jis yra labai geras sa-vo profesijoj; gerai darbą-atlieka, sąžiningas ir apla-mai geras žmogus. Kam-dabar tokiems profesiona-lams išmetinėti ir sakyti, kad jie del visuomenės la-bo nedirba? Vis delto "Sandarą" žiuriu ir Dr. Karalius ir kiti dejuoja, kad, girdi, profesionalai permažai del visuomenės-tedirba.

Katrie gali, man regis, net ir perdaug dirba. Šitie žmonės iš tikrųjų, daugiau visuomenei duoda negu iš-jos gauna. Ir del to jie turi-dvigubą skriaudą: nuken-čia materialiskai, bet da-blogiau, kad dieną ir naktį-dirbdami, sveikata tar-si griautė griauja. O tokii-lietuviuose profesionaluose-yra. Kas skaito laikraščius, klauso paskaitų, tai tas ir-žino ir mato, kas per vien-i šitie profesionalai yra.

Visuomenė, tiesa, juos i-kainuoja. Ir klysta Dr. Graičiūnas ir kiti, kurie-verkšlena, kad, girdi, vi-suomenė gerų darbuotojų-neįkainuoja. Aš nors ir-menkas darbuotojas ir sa-vo darbas del visuomenės-visai pasigirti negaliu, vis-delto žmonės siuntinėja-man laiškus, dėkodami už-mano straipsnius laikra-ščiuose, atvažiuoja iš kitų-miestų gydytis ir kartais, man rodos, net per daug-mano menką darbą įverti-na. O tie, kurie daugiau ir-geriau už mane padaro, be-abejo, da daugiau įvertin-tais est. Tai ko jie dau-giau ir norėti gali? Žino-ma, pasitaiko, kad žmogus ir nieko del visuomenės-ne-padaręs, vis delto liaurū

vainiku siekia, o jei negau-si vietą atėjo. Užtenka, kad jis yra labai geras sa-vo profesijoj; gerai darbą-atlieka, sąžiningas ir apla-mai geras žmogus. Kam-dabar tokiems profesiona-lams išmetinėti ir sakyti, kad jie del visuomenės la-bo nedirba? Vis delto "Sandarą" žiuriu ir Dr. Karalius ir kiti dejuoja, kad, girdi, profesionalai permažai del visuomenės-tedirba.

Dar žodį kitą šiuo klau-simu tariant, štai kas reik-čia pasakyti: Profesiona-lui del visuomenės dirbti-vienų vienam beveik ir-ne-galima. Reikia tam tikrų-tarpininkų, pavyzdžiui, draugijų, kurios jam pas-kaitas rengtų, reikia prie-lankių laikraščių, kurie jo-rauštas dėtu. Šiandie betgi-lietuviuose jau ne tie lai-kai, kada draugijos net už-garbė laikė gauti prelegent-ka, kad nariai mokslinę-paskaitą išgirsti gautų. Šian-die pilniausiai pasitenkina-ma baluikais ir munsainu. O juk profesionalas neis-ant kampu, tarsis koks, sa-laveišis, paskaitas žmo-nėms duoti?

(Bus daugiau)

Kaip atsiranda žmonės

Jonukas daug sykių gi-r-dėjo tėvus kalbant apie-Darvino teoriją, kaip iš-bezdžionių žmonės išsivys-tę. Syki nuėjus į žvėryna-pamates įklėtose beždžio-nes jis ir klausia tėvo: "Ei,tėvai, o kai tos beždžionės-pavirs į žmones, ar jas pa-leis iš čia?"

VISIEM TINKA

Nors politiškam, ekonomiskam ir tautiskam klausime, lietuvių nuomonės skirtingos ir nesutinka, bet NAUJOKŲ CIGARŲ gerume tai nėra partijos nei ginčų, visi sutinka, kad cigarai yra geriausi ir labiausiai juos myli rukyti ne tik lietuviai, bet ir svetimačiai po vardų JONO JOHN'S CIGARS po 10c. arba Petro ir L. D. K. VYTAVITO po 15c. Štai faktas:

S. Reikauskas, 214 Sentkill av. Shenandoah, Pa. (stulstancėnais) parsi-traukė ir kaipo agentas pasiekim-gai pardavinėja. Rašo "Jus cigarai žmonėms labai patinka" J. T. Vait-tekunas, 670 N. Main st. Broekton, Mass. jau penki metai ir nuolatos į savo didelė krautuve gabeno, kaip ir J. Balsavičė į Wilkes Barre, taip W. A. Meškunas, kaipo agentas į Scranton, Pa. o p. L. G. Natkevičius, 41 Green st. Waterbury, Conn. žymus biznierių ir gerbiamas lietu-vis NOTARY PUBLIC, rašo taip: Jonai Naujoke, nuo jus agento S. Senkauskų 21 Edwards st., nusipir-kau jus cigarų ir jie kaip man taip ir mano kostumieriams labai pa-tinka, rukydamai džiaugiasi.

Daugybės privatsių žmonių ir biznierių Brooklyne ir kituose mie-stuose taip ir rašo mums laiškus, dėkavodami už gera išdribimą ci-garų. Todėl gerbiami viengėniai savo miestuose pas biznierių reikalaukit viršui paminėtais vardais mūsų ci-garų restauracijose, užėigose, pas barberius, klubuose ir storuose. Mes prisunėiam ir apmokam paštos lėšas, visur Amerikoje. Rukysite ir džiaugsitės. Adresuokite: NAUJOKŲ CIGAR MFRS 267 DIVISION AVE. BROOKLYN, N. Y.

LIETUVIS DAKTARAS

Pasekmingai gydan senas ir užsisenėjusias ligas vyrų, moterų. Kaip tai: vidurių, kaulų, raumenų ir odos išbėrimas, nežūrim kokia jusų liga ir kaip ligai jus sergate. Aš jums galiu pagelbėti su moderniais būdais, jeigu tik pildysite ma-no įsakymus.

DR. M. J. COLNEY
193 GRAND ST., WATERBURY, CONN.
Telephone 1375
Valanda nuo 9 ryte iki 8 vakare

GERIAUSIA DIRBTI SANDAROJE

Telefonas - S. B. 0441
Lietuvys Advokatas
Veda visokias provas, kaip ta-civiliskas ir kriminaliskas; pa-daro visokius dokumentus pro-pirkimo ir pardavimo.
PRANAS J. KALINAUSKAS
332 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Leary Kvietkius
Pristatome kvietkas ber-menims, veselijoms taipgi ir ba-lysių papuošimams. Esame specialistai, Reikalaujanti kvietku kreipkitės pas mus.
LEARY THE FLORIST
24 E. Main St.
Waterbury, Conn.
Tel. 2040.

Pranešimas Visiem
Gerbiameji! Visokiuose reika-uose kreipkitės prie mus, nes mes užlaikom TAXI SERVICE, reikale patarnaujant dieną ir naktį už žemesne kaina. Taipgi užlaikom krautuve ir saldzių gė-rimų del svetelių, prasoms už-eiti.
LEO. BARAUSKAS
10 John st. Waterbury, Conn
Telephone 4406

Residence Phone 8195
T. MATAS
REAL ESTATE
AND LOANS
827 BANK STREET
Waterbury, Conn.

Lietuviai Temykit
Kadangi mes uždėjome duonkepėklą ir kepame net 6-rušių duona, visokių rušių-keikus, pajus ir pyragus ir-pristatome į visas apielinkes-kur kas reikalauja. Meidžiame-pamėginti, būsite užganėdin-ami.
BROOKLYN BAKERY CO.
P. Krakauskas ir
Jg. Rakauskas, savininkai
123 GREEN ST.,
Waterbury, Conn.

ALLEN HOWE
DENTISTAS
Kambarys 17. Tel. connection
409 BROADWAY
South Boston

Dr. J. J. Zabaraukas
Lietuvis Optometristas
Išekzaminuoja akis ir-pritaiko akinius
Kreipkitės vakarais
414 BROADWAY
Boston, Mass. Res. Tel. Talbot 559

Telefonas S. B. 28-05-R
Lietuvis Optometristas
Išekzaminuoja akis, priekingu-akinius ir keičias akis stiklais.
J. L. PASAKARNIS, O.
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Išekzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H. S. Stone O.D.
Akių Specialistas
399a BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 6502
Paul J. Jakmaun, M. D.
(Jakimavičius)
508 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS
706 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Buto: Gilmor 0361
Ofiso: Calvelt 5896

Vietos žinios

PEREITO SVENTADIE- NIO LIUTYS

Didelis lietus Bostone.
Gamta, kaip žinodama, netaiko savo išsiliejimui sekmadienius.

Pereitą sekmadienį Bostone ir apilinkėse buvo didelis lietus su audra. Vios miesto gatvės buvo appludusios vandeniu ir namų sklėpai apsemti. Audra išvartė telegrafų stulpus.

Perkunas šovė į bažnyčią.
Readville, ant Milton gatvės perkunas šovė į šv. Onos bažnyčią tame momente, kada kunigas laikė mišias ir susirinkę žmonės meldėsi. Iš žmonių niekas neužmūsta nei sužeista.

Kitoj bažnyčioj užgesino šviesas

Ant Maple gatvės, Hyde Parke, bažnyčioje, kada kunigas sakė pamokslą, žaibas nukirto šviesas. New Hampshire valstijoje perkunas uždegė daržinę, nustolių padarė už \$10,000.

Daug medžių išvartė
Naujojoj Anglijoj audra išvartė daug medžių. Abelnai apskaitliuojama, jog padaryta labai dideli nuostoliai.

Kaip Pratapas bėdos išsisuko.

Zinomas So. Bostono sandaraitis p. Pratapas, kurs dabar vieši Lietuvoje, vienam savo draugui aprašinėdamas išpuodžio šiaip prisimena Amerikiečių savaitės pabaigtuves Kaune:

"Vakare buvo puiki vakarienių Koperacijos ru-muose, tęsėsi ligi 1230 val. Po tam bėgau namo, nes buvo tolokai ir patikau kitus beareštuojant, tai aš pasislėpiau ir nepakliuvau." Mat dabartinės valdžios patvarkymu, po naktovidžio gyvam pasirodyti gatvė skaitoma dideliu nusikaltimu ir areštuojama.

YMCA. ruošia pilietybės ekzaminams

Cambridge YMCA. 820 Massachusetts Avenue prieš kelierius metus yra įsteigusi naturalizacijos klasę (Naturalization Class) ateiviams, kurioje klausytojai paruošiami ekzamenams iš Amerikos istorijos, Jungt. Valst. valstybines, valstijines ir miestų tvarkos. Daugelis imigrantų jau persitikrino, kad norint tapti Amerikos pilieciu, geriausia yra pasiruosti mokykloje, kaip ruoštis bile kaip. Lietuviams patariama tais YM. CA. kursais pasinaudoti. Nauja klasė atidaroma ru-

gsėjo (September) 13 d. 7-45 val. ryto ir tęsis penkias ar šešias savaites ant radieniais ir ketvirtadieniais vakarais. Lietuviai, kurie lankė ir lanko tą klasę, prašo tą žinią paskelbti ir kitų žiniai.

Bulvės pabrangs.

Iš Maine valstijos į Bostoną atvežė 47 vagonus bulvių. Inspektoriai apžiūrėję rado bulves negeromis ir sulaukė nuo pardavinėjimo. Sako bulvių nesveikumas paeina nuo lietings vasaros. Kurie turite tilingas vietas pasidėjimui, patartina bulvių prisipirkti dabar, nes žimos laikui jos bus labai brangios.

Lepeskiene atidarė krautuve.

Bostonieciams žinoma S. Lepeskiene atidarė moteriškų kepurių krautuve buvusiam Baltie State Fin. Corp. name, 361 Broadway, ant antrų lubų. Reikia pastebėti, jog ponija Lepeskiene moka padaryti nepaprastai gražias moterims ir mergaitėms kepurės. Taipgi užlaiko vyrams kaklaraiščių, uskepetaičių ir kito ko

Apie 1000 bedarbių

Boston Navy Yard do-kuose greitai laiku busia paliuosuota iš darbo 700 žmonių. Nuo pavasario jau iš ten paleista 400 darbininku, reiskia bendras skaičius bus virš tukstančio. Priežastis esanti darbo pritrūkimas, nes laivybas nebeduodas laivų taisyti.

PETRAS M. MONSEVICIUS

Karo laivyno karininkas.

Malonu pažymėti faktą apie dar vieną lietuvių čia gimusių jaunuolių, pasiekusių žymesnio laipsnio Amerikos gyvenime. Tai yra montelliečio gero lietuviu p. Mykolo Moncevičiaus sunas Petras Moncevičius (Peter M. Moncy), baigęs karo mokslus ir ši pavasari birželio (June) 3 d. Amerikos prezidento Calvin Coolidge aktu pakeltas į Jungt. Valstijų karo laivyno leitenantus. Petras Moncevičius dabar gyvena New Londone, Conn.

Gaila tik, kad mūsų lietuvių tokie nerangus pranešti savo laikraščiu visa, kas tik lietuvių gyvenime svarbesnio įvyksta. Kiek yra pasižymėjusių mūsų vientauciu toje ar kitoje šakoje, kiek baigia aukštesnes mokyklas, ar paskyrimų gauna, kad apie tai visą būtų tuojau pranesama spaudai, be abejo, kitaip atrodytų mūsų kultūrinis svoris Amerikoje.

Tėvų Atydai.

Visi tėvai, kurie auklėjate vaikus ir leidžiat juos į mokyklas būtina pasistengkite įgyti jiems anglų kalboje knyga

OUR LITTLE LITHUANIAN COUSIN

Šioje knygoje telpa pasakos ir paveiksiai iš Lietuvos vaikų gyvenimo. Taipgi telpa Lietuvos Himnas, "Sėjau Rutą Sėjau Mėtą" ir kitos dainos anglų kalboje išverstos. Vaikutis tą knygą perskaitęs labai daug susipažins su Lietuva. Knyga tvirtuose audeklo apdaruose, 122 puslapių, kaina \$1. Reikalaudami siųskite ir pinigus sekanciai:

SANDARA

327 F STREET

SO. BOSTON, MASS.

Sandaros 7 kuopos Susirinkimas.

Ivyks rugsėjo 16 d. 7:30 valandą vakare, savam kambary, 327 E St. Visi nariai būtina dalyvaukite šiame susirinkime, nes yra daug svarbių tarimų del žimos veikimo. Taipgi bus renkami delegatai į Apskričio suvažiavimą.

Kviečia Valdyba.

Sandaros 78 Moterų Kp susirinkimas.

Ivyks seredoje, rugsėjo 21 d. 7 val. vakare, Sandaraių kambary, 327 E Sts. So. Boston. Visos narės būtina šiame susirinkime dalyvaukite ir ateidamos atsineškite mokesčių knygeles.

Apvogė gazo stotį.

Du vyrai užpuolė ir apvogė gazo stotį palei Commonwealth ave. Plėšikai pagriebė \$35 pabėgo.

Automobiliai nuša žmones.

Pereitą savaitę, Mass. valstijoj automobiliai užnušė 17 žmonių.

Lankėsi sveičias.

Šiomis dienomis Bostone lankėsi atostogas p. M. L. Vidziliauskas, "Tėvynės" stabo narys, iš New Yorko. Jis taipgi aplankė "Sandaros" redakciją.

PRANEŠIMAS

So. Bostono ir Montello lietuviams.

Jau vasarinis sezonas pabaigė ir lietuvių M. Zinyčios atidaro savo duris lietuviams, ir kviečia jus anktyti ir išklausti ką jos mokina ir pranašauja. Pirmos ceremonijos įvyks lietuvių M. Zinyčios kampas 14th ir Atlantic Sts., South Boston, Mass. Nedėlioje Sept.-Rugs. 18 d., 1927 m., 7:30 val. vakare. Taipgi pirmos ceremonijos įvyks lietuvių M. Zinyčios Montello, Mass., Franklin Zinyčioje, ant Franklin St., Nedėlioje, Sept. Rug. 18 d. 1927 m., 9 val. ryte.

Pamokslo tema bus tose vietose: **Dabartinis Gamtos Mokslas ir Tikiyba**, kalbės Ministeris B. F. Kubilius.

Sirdingai kviečiu lietuvius ateiti.

Ministeris B. F. Kubilius

KAIP LEGALIZUOJAMI DOKUMENTAI

Amerikos Karo Žinyba žūžinojo kad Jonas turi žmoną ir dukterį Mosėdyje, Lietuvoje, ir tą pašalpa perkirto per pusę: \$40 Jonui ir \$40 Jonienei su duktere per Amerikos konsulį, Kaune. Priegtam Karo Žinyba užsimaan sužinoti Jono senumą ir pareikalavo Jono gimimo metrikus.

Mosėdžio parapijos klebonas, kun. Venskavičius išrašė ir paliudijo Jono gimimo metrikus dovanai.

Telšių vyskupijos Kurija paliudijo kun. Venskavičiaus parašą ir paėmė rinkliavos 2 litų;

Vidaus Reikalų Ministerija paliudijo Kurijos vedėjo parašą ir paėmė rinkliavos 2 litų;

Užsienių Reikalų Ministerija, Kaune, paliudijo Vidaus Reikalų Ministerijos Referento parašą ir paėmė rinkliavos 5 litus.

Amerikos konsulis Kaune paliudijo Užsienių Reikalų Ministerijos Referento parašą ir paėmė rinkliavos \$2.00.

P. Mikolainis išvertė tuos metrikus į anglų kal-

bą ir savo parašu paliudijo kaipo Notary Public Nr. 424 ir paėmė \$2.50.

Paslas Kaune už vaikščiojimą stacijų į Vidaus Reikalų Ministeriją, Užsienių Reikalų Ministeriją, pas Amerikos konsulį—paėmė \$2.00. Viso \$7.40.

Norint užsiregistruoti Lietuvos Pasiuntinybėje, Washington, kaipo Viešas Notaras, tai reikia pasiliudyti savo vardą aplikacijoje, paskui duoti paliudijoti County Clerk'ui, paskui Gubernatoriui, kad liudyti County Clerk'a, paskui Department of State, Washington, kad liudyti Gubernatoriui, paskui Lietuvos Pasiuntiniui, kad liudyti Department'o of State Sekretoriaus paraša, ir, kad paskui paliudius Bukšnaičiui, Mikolainiui ar Ambrazeiui bile koki affidavitą prie šipkortės, ir liudymas turi juridiską vertę.

LAISKAS REDAKCIJAI

Rugp. 25. 27

Gerb "Sandaros" Administracija!

Šiuomi prašau kad mano narystės "Sandara" pasiustumėt tiems, kurie jau gan senai reikalauja arba sakant prašo paselpos, kad gauti "Sandarą". Priežastis yra ta: mano bute patina net kelios "Sandaros", tai ir be savo galiu skaityti.

Meldžiu, kad siustumėte studentams arba darbo žmonėms. Beabejonės pataikysite į tokią šalį, kur nėra smetonkaraliskos cenzurmanijos. Mat, vadinasi, nesinori, kad koksal rusofilas bei lenkomanas cenzorius iš "Sandaros" laksty sau arba tą virti.

Tikiu kad mano prašymą išpildysite, lieku tardamas pagarbos žodį.

A. J. Gotautas.

Tunney-Dempsey Kumštynės

Chicago. — Rugsėjo 22 d. čionai įvyks turbūt didžiausios pasulyje kumštynės tarp Tunney ir Dempsey. Kumštynėmis publika yra labai suinteresuota ir manoma turėti žiurėtojų didelį skaičių. Arie laimėjima spėjimai yra labai migloti. Patartina lie-

tuviams nuo laizybų susilaikyti. Vienas kas is to tikrai laimės, tai promoteris Rickardas, kurs, spejama, iš kumštynių uždirbs \$3,000,000!

TO HOLDERS OF SECOND LIBERTY LOAN 4 PER CENT BONDS

EXCHANGE OFFERING OF NEW TREASURY NOTES

Second Liberty Loan bonds have been called for payment on November 15th next, and no interest will be paid after that date.

Notice is given of a new offering of United States Treasury notes, in exchange for Second Liberty Loan bonds converted 4 1/2 per cent bonds.

The new notes will be dated September 15, 1927, and will bear interest from that date at the rate of 4 1/2 per cent. The notes will mature in 30 years but may be called for redemption after three years.

Interest on Second Liberty Loan Converted 4 1/2 per cent bonds surrendered and accepted in exchange will be paid to November 15, 1927.

The price of the new issue of notes is 100 1/4. Holders surrendering Second Liberty Loan Converted 4 1/2 per cent bonds in exchange will receive, at the time of delivery of the new notes, interest on such Second Liberty Loan Converted 4 1/2 per cent bonds from May 15, 1927, to November 15, 1927, less the premium on the new notes issued.

Holders of Second Liberty Loan Converted 4 1/2 per cent bonds who desire to take advantage of this opportunity to obtain Treasury notes of the new issue, should arrange with their bank for such exchange at the earliest possible date as this offer will remain open only for a limited period of 90 days from September 15, 1927.

Further information may be obtained from banks or trust companies, or from any Federal Reserve Bank.

A. W. MELLON, Secretary of the Treasury, Washington, D. C., September 6, 1927.

PURITAN KEIKAI

Jeji norite geru keikų, tai krautuvese reikalaukit Puritan keikų, turios iskepa PURITAN CAKE CO., INC.

1166-68 Cambridge St. Cambridge, Mass.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir užsimeintom kainom, tai vaada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gyduo les nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėnie Jusio reumatizmo, nuo nusilpėjimo strėmų, kraujo valtimu, nuo už dezinio plančių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausių natūralius suteikiamo, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsimeinkite, jeigu pirksite pas mus, sudėysite pinigius ir sveikata. Ateikite visada pas mus, o mes jūms patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai dykai.

D. CABITT 100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS

LIETUVIS GRABORIUS

Suteikia geriausį paskuti patarnavimą. Už pilną pagrabą galima apsielti už \$80 ir augščiau už didelius, o už vaikus nuo \$20 ir augščiau. Pigiai ir gražiai.

Ofiso ir gyvenimo antrašas: 826 E. 6-TH STREET, SOUTH BOSTON, MASS. Tel. S. B. 4486.

REAL ESTATE

Negirdėtas Atsitikimas!

1. NEPAPRASTAS DALYKAS

Šiomis dienomis pas mus pateko ant pardavimo dviejų šeimynų medinė staba, su penkiu automobiliu garadžium City Pointe, ant E. 58th Street, netoli L. Street. Kiekvienai kambariai ant pirmo laipsnio ir penki ant antro. Maudynės, šiltas vanduo, elektras, priešakiniai patalpai. Gera progą žmogui, kuris turi vieną arba daugiau automobilių, arba užsimantis automobilių taisy-mu. Randu atneša netoli \$1000 į mėnesį. Prekė \$8800

Matyk A. J. Kupstis, Savininkas.

2. GUDRIAM ŽMOGUI

Proga pirkti gerą trijų šeimynų namą, visai prieinama prekia, ant 210 Silver Street So. Boston. Yra gazas, elektras, skalbimo mašinos, (set tubs) viskas naujai įtaisyta. Pirmas morgedžius \$2500 Co-op Bank 1 mėnesį randos atneša \$57.45. Prekė \$4200. Susineškite su savininku. A. J. KUPSTIS

3. NAMAS S. BOSTONE

Šešių šeimynų, dvidešimts septyni kambariai Randu atneša \$7800 metus. Prekė \$4500.

4. \$4500

Šešis šešių šeimynų namas ant Silver Street, So. Boston. Yra gazas, atskiros parėdalinės, kiekvienai šeimynai. Randos atneša \$75.00 į mėnesį. Pirmas morgedžius \$3000

5. LAIKAS PIRKTI ANGLIUS IR MALKAS

Neužmirškite, jogei rudens ir žimos laikas artinasi. Paprastai imant angliai ir malkos pabrangsta, tadgi neatidėliokite, įduokite savo "Ordedius". Kreipkitės pas

A. J. KUPSTIS 132 W. Broadway So. Boston, Mass. Tel. S. Boston 1662-1373

J. PETRUSKEVIČIUS

Laismuotas Graborius. Laikau automobilius del Veseliju, Krikštynu ir siaip pasivažinėjimo, pigiau negu kiti.

162 BROADWAY So. Boston, Mass.

Ofiso tel. S. Boston 0304-R Res. tel. S. Boston 0304-W

DORCHESTERY NAUJI NAMAI.

4 namai po 15 kambarių, su elektros šviesom, rasinėm šilumom ir visais naujaisios mados įtaisymais tik du metai kaip budavoti, prekė \$11,500 inesti \$2000 kiekvienam.

A. IVAS 545 Broadway So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 0605.

TITUS P. GREVIS

ARKITEKTAS IR INŽINIERIUS. Sudarau namus pagal užsakyto sodarau visokius planus, išmėnuoju žemes, gramu neperitimo darbu, darau viską pigiai, gerai ir gražiai. Bile reikalus užteikt, pes mane, ostarinami užduky. 395 BROADWAY SO. BOSTON. Tel. So. Boston 2340

KNAPP CAB CO.

Zemos kainos South 3600 Boston 81 Dorchester St. So. Boston, Mass. 24 val. patarnavimas

Tel. So. Boston 2795 R

NEW ENGLAND CLEANSING & DYEING CO.

450 Broadway So. Boston, Mass. Drapanas paims ir atveš dykai

Pašaukite per telefoną

KNAPP CAB CO.

Klauskite apie mūsų dainį išmokėjimo plana.

POWERS & MEHEGAN

PLUMBERUOJAME, ĮVEDAME SILIMAS IR GESA 463 WEST BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

PARSİDUODA BIZNIS

Dideliame industrijos mieste, Hartford, Conn. parsiduoda Bučernė ir Grosernė ir sykiu dveji namai su pelninga randa. Priežastis pardavimo — savininkas išvažiuoja tėvynėn. Vieta per daugel metų išdirbta ir kas nusipirks gerą gyvenimą turės. Del platesnių žinių ir sąlygų asmeniškai ar per laiškus klauskite:

JONAS SEKYS 177 Park St., Hartford, Conn. Tel. 6-4243.

BUČERNĖ IR GROSERNĖ

Gražus didelis kampinis namas, su krautuve ir dvi šeimyniniais 6-6 kambariai, visais įtaisymais, šiluma, maudyklės, elektros šviesa ir tt. Vokietyis savininkas to namo ir biznio per 27 metus, dabar jau lietuvių apgyventoje So. Bostone puikioje vietoje. Savininkas jau 75 metų senis ir nori greit parduoti biznį ir namus už \$18,500. Namai vieni verti 20,000.

J. D. TUINILA 110 Tremont st. Room 508 Tel. Lib. 7865. arba A. Ivas offisuose

B. KONTRIM

LIETUVISKAS CONSTABLE Real Estate, Insurance Broker in Justice of the Peace 545 E. BROADWAY Tel. S. Boston 9605

Gyvenimas 120 Marine Rd. Tel. S. Boston 2483-W So. Boston, Mass.

PINIGŲ PASKOLA

Jeji jums reikia pinigų ar antrą mažo ar didelio mortgagę už žemaius nuosimū gali gauti pas mane, taipgi perku antrus mortgagus P. J. KAY, Room 508 110 Tremont St Boston, Mass.

A. O. SALNA (SHALNA)

LIETUVIS ADVOKATAS Baigęs du Universiteta, Cornell University su A. R. G. Wash ington Univ. su LL. B. "Darbininko" Name, (2-ros lubos) 366 W. BROADWAY So. Boston, Tel. So. Boston 552

DR. BALABAN

GYDYTOJAS IS RUSIJOS Chirurgas ir prie gimdyimo, 374 Dorchester St. So. Boston, art. Andrew St.

Dieną ir naktį Tel. University 8831-W

D.A.ZALETSKAS

GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS 877-488 Cambridge st. Cambridge, Mass.

K. ŠIPLAUSKO

APTIEKA Kurioje galima gauti visokio gyvaolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės. 373 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

NEW ENGLAND CLEANSING & DYEING CO.

450 Broadway So. Boston, Mass. Drapanas paims ir atveš dykai

PAŠAUKITE PER TELEFONĄ